

תקן דיווח כספי בינלאומי 2

תשלום מבוסס מניות

International Financial Reporting

Standard 2

Share-Based Payment

גרסה זו כוללת תיקונים הנובעים מתקני דיווח כספי בינלאומיים, אשר פורסמו עד 31 במאי 2016 ומועד תחילתם לא מאוחר מיום 1 בינואר 2017.

תיקונים שמועד תחילתם לאחר 1 בינואר 2017

תקן דיווח כספי בינלאומי 2 והמסמכים הנלווים אליו תוקנו על ידי:

- תקן דיווח כספי בינלאומי 9 מכשירים פיננסיים (פורסם בנובמבר 2009, באוקטובר 2010, בנובמבר 2013 וביוני 2014) (מועד תחילה 1 בינואר 2018)

מועד התחילה של התיקונים הוא לאחר 1 בינואר 2017 ולכן במהדורה זו הם לא שולבו אלא נכללו בנפרד, במסגרת נספח ג לתקן דיווח כספי בינלאומי 9.

תוכן עניינים

החל מסעיף

	מבוא*
	תקן דיווח כספי בינלאומי 2
	תשלום מבוסס מניות
1	מטרת התקן
2	תחולה
7	הכרה
	עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות
10	במכשירים הוניים
10	סקירה כללית
14	עסקאות בהן מתקבלים שירותים
	עסקאות הנמדדות בהתייחס לשווי ההוגן של המכשירים
16	ההוניים המוענקים
16	קביעת השווי ההוגן של מכשירים הוניים מוענקים
19	הטיפול בתנאי הבשלה
א21	הטיפול בתנאים שאינם תנאי הבשלה
22	הטיפול במאפיין הענקה מחדש (reload feature)
23	לאחר מועד ההבשלה
	מקרים שבהם לא ניתן לאמוד באופן מהימן את השווי
24	ההוגן של מכשירים הוניים
	שינויים לתנאים לפיהם הוענקו מכשירים הוניים, כולל
26	ביטולים וסילוקים
30	עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן
	עסקאות תשלום מבוסס מניות עם חלופת תשלום
34	במזומן
	עסקאות תשלום מבוסס מניות בהן תנאי ההסדר
35	מאפשרים לצד שכנגד בחירת אופן הסילוק
	עסקאות תשלום מבוסס מניות בהן תנאי ההסדר
41	מאפשרים לישות בחירת אופן הסילוק
	עסקאות תשלום מבוסס מניות בין ישויות
א43	הקבוצה (תיקונים משנת 2009)
44	גילויים

* לא תורגם לעברית

תוכן עניינים (המשך)

החל מסעיף

53	הוראות מעבר
60	מועד תחילה
64	ביטול של פרשנויות נספחים: נספח א - מונחים מוגדרים נספח ב - הנחיות יישום נספח ג - תיקונים לתקני דיווח כספי בינלאומיים אחרים [†] אישור על ידי הוועדה הבינלאומית של תקן דיווח כספי בינלאומי 2 שפורסם בפברואר 2004* אישור על ידי הוועדה הבינלאומית של תיקונים לתקן דיווח כספי בינלאומי 2: תנאי הבשלה וביטולים שפורסם בינואר 2008* עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן בקבוצה שפורסם ביוני 2009* בסיס למסקנות* הנחיות ביצוע* טבלת התאמה* * לא תורגם לעברית

[†] בספר זה שולבו התיקונים לתקני דיווח כספי בינלאומיים הנובעים מנספח זה בתקני הדיווח הכספי הבינלאומיים הרלוונטיים.

תקן דיווח כספי בינלאומי 2 תשלום מבוסס מניות

תקן דיווח כספי בינלאומי 2 תשלום מבוסס מניות (IFRS 2) מפורט בסעיפים 1-64 ובנספחים א-ג. כל הסעיפים בתקן מחייבים באותה מידה. הוראות התקן, המובאות **באותיות מודגשות**, מייצגות את העקרונות העיקריים של התקן. מונחים המוגדרים בנספח א מופיעים **באותיות מוטות** בפעם הראשונה בה הם מופיעים בתקן. הגדרות של מונחים אחרים מובאות במילון המונחים לתקני דיווח כספי בינלאומיים. יש לקרוא את תקן דיווח כספי בינלאומי 2 בהקשר למטרת התקן ולבסיס למסקנות, **להקדמה לתקני דיווח כספי בינלאומיים ולמסגרת המושגית לדיווח כספי**. תקן חשבונאות בינלאומי 8 **מדיניות חשבונאית**, **שינויים באומדנים חשבונאיים וטעינות**, מספק בסיס לבחירה ויישום של מדיניות חשבונאית בהעדר הנחיות מפורשות.

מטרת התקן

1. מטרת תקן זה היא לקבוע את הדיווח הכספי על ידי ישות כאשר היא מתקשרת בעסקת תשלום מבוסס מניות. במיוחד, מחייב התקן ישות לשקף ברווח או הפסד שלה ובמצבה הכספי את ההשפעות של עסקאות תשלום מבוסס מניות, כולל הוצאות המיוחסות לעסקאות שבהן מוענקות אופציות למניות לעובדים.

תחולה

2. ישות תיישם תקן זה בטיפול החשבונאי לכל עסקאות תשלום מבוסס מניות, בין אם הישות יכולה לזהות באופן ספציפי חלק מהסחורות או מהשירותים שהתקבלו או את כולם ובין אם לאו, כולל:

(א) עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים,

(ב) עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן, וכן

(ג) עסקאות שבהן הישות מקבלת או רוכשת סחורות או שירותים ואשר תנאי ההסדר מאפשרים לישות או לספק של אותם סחורות או שירותים בחירה בין סילוק העסקה על ידי הישות במזומן (או בנכסים אחרים) לבין סילוקה באמצעות הנפקת מכשירים הוניים שלה,

למעט כמצוין בסעיפים 3א-6. בהעדר סחורות או שירותים הניתנים לזיהוי באופן ספציפי, נסיבות אחרות עשויות להצביע שסחורות או שירותים התקבלו (או יתקבלו), ובמקרה כזה תקן זה חל.

3. [בוטל]

3א. עסקת תשלום מבוסס מניות עשויה להיות מסולקת על ידי ישות אחרת בקבוצה (או בעל מניות של ישות כלשהי בקבוצה) או עבור הישות שקיבלה או רכשה את הסחורות או השירותים. סעיף 2 חל גם על ישות:

(א) המקבלת סחורות או שירותים כאשר לישות אחרת באותה קבוצה (או בעל מניות של ישות כלשהי בקבוצה) יש את המחויבות לסלק את עסקת התשלום מבוסס המניות, או

(ב) שיש לה מחויבות לסלק עסקת תשלום מבוסס מניות כאשר ישות אחרת באותה קבוצה מקבלת את הסחורות או השירותים

אלא אם העסקה היא בבירור למטרה אחרת מאשר תשלום בעד סחורות או שירותים שסופקו לישות שקיבלה אותם.

4. לצורכי תקן זה, עסקה עם עובד (או צד אחר) מתוקף היותו מחזיק במכשירים הונניים של הישות אינה עסקת תשלום מבוסס מניות. לדוגמה, אם ישות מעניקה לכל המחזיקים בסוג מסוים של מכשיריה ההונניים את הזכות לרכוש מכשירים הונניים נוספים של הישות במחיר הנמוך מהשווי ההוגן של אותם מכשירים הונניים, ועובד מקבל זכות זאת בשל החזקתו במכשירים ההונניים מאותו סוג מסוים, אזי ההענקה או המימוש של אותה זכות אינם כפופים לדרישות תקן זה.

5. כאמור בסעיף 2, תקן זה חל על עסקאות תשלום מבוסס מניות בהן הישות רוכשת או מקבלת סחורות או שירותים. סחורות כוללות מלאי, מוצרי צריכה, רכוש קבוע, נכסים בלתי מוחשיים ונכסים לא פיננסיים אחרים. אולם, ישות לא תיישם תקן זה לעסקאות בהן היא רוכשת סחורות כחלק מהנכסים נטו שנרכשו בצירוף עסקים, כפי שהוא מוגדר בתקן דיווח כספי בינלאומי 3 צירופי עסקים (כפי שעודכן בשנת 2008), בצירוף של ישויות או עסקים תחת אותה שליטה כמתואר בסעיפים 11-12 לנספח ב' לתקן דיווח כספי בינלאומי 3 או בהשקעה של עסק בעת ההקמה של עסקה משותפת, כפי שהיא מוגדרת בתקן דיווח כספי בינלאומי 11 הסדרים משותפים. לפיכך, מכשירים הונניים שהונפקו בצירוף עסקים תמורת שליטה בנרכש אינם בתחולת תקן זה. אולם, מכשירים הונניים, שהוענקו לעובדים של הנרכש בתוקף היותם עובדים (לדוגמה, בתמורה להמשך עבודתם), הם בתחולת תקן זה. באופן דומה, ביטול, החלפה או תיקון אחר של הסדרי תשלום מבוסס מניות כתוצאה מצירוף עסקים או שינוי מבני אחר של

ההון יטופלו בהתאם לדרישות תקן זה. תקן דיווח כספי בינלאומי 3 מספק הנחיות לקביעה אם מכשירים הוניים שהונפקו בצירוף עסקים מהווים חלק מהתמורה שהועברה עבור רכישת השליטה בנרכש (ולכן בתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 3) או עבור שירות מתמשך, אשר יוכר בתקופה שלאחר צירוף העסקים (ולכן בתחולת תקן זה).

6. תקן זה אינו חל על עסקאות תשלום מבוסס מניות שבהן הישות מקבלת או רוכשת סחורות או שירותים על-פי חוזה שהוא בתחולת סעיפים 8-10 לתקן חשבונאות בינלאומי 32 *מכשירים פיננסיים*: *הצגה* (כפי שעודכן בשנת 2003)¹ או סעיפים 5-7 לתקן חשבונאות בינלאומי 39 *מכשירים פיננסיים*: *הכרה ומדידה* (כפי שעודכן בשנת 2003).

א6. תקן זה משתמש במונח 'שווי הוגן' בדרך ששונה בהיבטים מסוימים מההגדרה של שווי הוגן בתקן דיווח כספי בינלאומי 13 *מדידת שווי הוגן*. לפיכך, בעת יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 2 ישות מודדת שווי הוגן בהתאם לתקן זה, ולא בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 13.

הכרה

7. ישות תכיר בסחורות או בשירותים שהתקבלו או שנרכשו בעסקת תשלום מבוסס מניות כאשר היא מקבלת את הסחורות או עם קבלת השירותים. הישות תכיר בגידול מקביל בהון אם הסחורות או השירותים התקבלו בעסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים, או תכיר בהתחייבות אם הסחורות או השירותים נרכשו בעסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במזומן.

8. כאשר הסחורות או השירותים שהתקבלו או שנרכשו בעסקת תשלום מבוסס מניות אינם כשירים להכרה כנכסים, הם יוכרו כהוצאות.

9. באופן רגיל, הוצאה נובעת מצריכה של סחורות או שירותים. לדוגמה, באופן רגיל, שירותים נצרכים באופן מיידי, במקרה זה, הוצאה מוכרת כאשר הצד שכנגד מספק את השירותים. צריכה של סחורות עשויה להיפרס על פני תקופת זמן או, כאשר מדובר במלאי, בעת מכירתו במועד מאוחר יותר. במקרים אלו הוצאה מוכרת כאשר הסחורות נצרכות או נמכרות. אולם, לעתים יש צורך להכיר בהוצאה לפני שהסחורות או השירותים נצרכים או נמכרים, משום שהם אינם כשירים להכרה כנכסים. לדוגמה, ישות עשויה

¹ שם תקן חשבונאות בינלאומי 32 תוקן בשנת 2005.

לרכוש סחורות כחלק משלב המחקר של פרויקט לפיתוח מוצר חדש. למרות שסחורות אלה טרם נצרכו, הן עשויות שלא להיות כשירות להכרה כנכסים בהתאם לתקן הדיווח הכספי הבינלאומי שחל עליהן.

עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים

סקירה כללית

10. באשר לעסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים, הישות תמדוד את הסחורות או השירותים שהתקבלו, ואת הגידול המקביל בהון, במישרין, לפי השווי ההוגן של הסחורות או של השירותים שהתקבלו, אלא אם כן לא ניתן לאמוד באופן מהימן את השווי ההוגן. אם הישות אינה מסוגלת לאמוד באופן מהימן את שווי ההוגן של הסחורות או של השירותים שהתקבלו, אזי הישות תמדוד את שווי, ואת הגידול המקביל בהון, בעקיפין, בהתייחס² לשווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים.

11. לצורך יישום דרישות סעיף 10 ככל הנוגע לעסקאות עם עובדים ואחרים המספקים שירותים דומים³, תמדוד הישות את השווי ההוגן של השירותים שהתקבלו בהתייחס לשווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים, משום שבאופן רגיל, אין זה אפשרי לאמוד באופן מהימן את השווי ההוגן של השירותים שהתקבלו, כאמור בסעיף 12. השווי ההוגן של אותם מכשירים הוניים ימדד במועד ההענקה.

12. באופן רגיל, מניות, אופציות למניות או מכשירים הוניים אחרים מוענקים לעובדים כחלק מחבילת התגמול שלהם, בנוסף למשכורת במזומן ולהטבות אחרות הנלוות להעסקתם. בדרך כלל, אין זה אפשרי למדוד במישרין את השירותים המתקבלים בעבור רכיבים מסוימים של חבילת התגמול של העובד. יתכן גם שאי אפשר יהיה למדוד את השווי ההוגן של סך כל חבילת התגמול באופן בלתי תלוי, מבלי למדוד במישרין את השווי ההוגן של המכשירים

² בתקן זה נעשה שימוש בביטוי 'בהתייחס ל-' ('by reference to') במקום 'לפי' ('at'), מאחר שאם קיימים תנאי הבשלה, הרי, שבסופו של דבר העסקה נמדדת על ידי הכפלת השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים, אשר נמדד במועד שצוין בסעיפים 11 או 13 (לפי המתאים), במספר המכשירים ההוניים שמבשילים, כאמור בסעיף 19.

³ מכאן ואילך, כל אזכור של המונח עובדים יכלול גם אחרים המספקים שירותים דומים.

ההונויים המוענקים. יתר על כן, לעתים מניות או אופציות למניות מוענקות כחלק מהסדר למתן בונוס, ולא כחלק מתגמול בסיסי, לדוגמה, כתמריץ לעובדים כדי שימשיכו בעבודתם בישות או כדי לתגמל אותם על מאמציהם לשיפור ביצועי הישות. על ידי הענקת מניות או אופציות למניות, כתוספת לתגמול אחר, הישות משלמת תגמול נוסף כדי להשיג הטבות נוספות. סביר שיהיה קשה לאמוד את השווי ההוגן של אותן הטבות נוספות. בשל הקושי במדידה במישרין של השווי ההוגן של השירותים שהתקבלו, הישות תמדוד את השווי ההוגן של השירותים המתקבלים מהעובדים בהתייחס לשווי ההוגן של המכשירים ההונויים המוענקים.

13. לצורך יישום דרישות סעיף 10 בכל הנוגע לעסקאות עם צדדים שאינם עובדים, יש להניח הנחה הניתנת להפרכה, שניתן לאמוד את השווי ההוגן של הסחורות או של השירותים שהתקבלו באופן מהימן. שווי הוגן זה יימדד במועד שבו הישות מקבלת את הסחורות או שהצד שכנגד מספק את השירותים. במקרים נדירים, אם הישות מפריכה הנחה זו, משום שהיא אינה מסוגלת לאמוד באופן מהימן את השווי ההוגן של הסחורות או של השירותים שהתקבלו, הישות תמדוד את הסחורות או השירותים שהתקבלו, ואת הגידול המקביל בהון, בעקיפין, בהתייחס לשווי ההוגן של המכשירים ההונויים המוענקים, אשר נמדד במועד שבו הישות מקבלת את הסחורות או שהצד שכנגד מספק את השירותים.

13. בפרט, אם נראה כי התמורה הניתנת לזיהוי שהתקבלה (אם בכלל) על ידי הישות נמוכה מהשווי ההוגן של המכשירים ההונויים שהוענקו או מההתחייבות שהתהוותה, מצב זה מצביע באופן רגיל שתמורה אחרת (כלומר, סחורות או שירותים שאינם ניתנים לזיהוי) התקבלה (או תתקבל) על ידי הישות. הישות תמדוד את הסחורות או השירותים הניתנים לזיהוי שהתקבלו בהתאם לתקן זה. הישות תמדוד את הסחורות או השירותים שאינם ניתנים לזיהוי אשר התקבלו (או יתקבלו) בהפרש בין השווי ההוגן של התשלום מבוסס המניות לבין השווי ההוגן של סחורות או שירותים ניתנים לזיהוי כלשהם שהתקבלו (או יתקבלו). הישות תמדוד סחורות או שירותים שאינם ניתנים לזיהוי אשר התקבלו במועד הענקה. אולם, עבור עסקאות המסולקות במזומן, ההתחייבות תימדד מחדש בסוף כל תקופת דיווח עד לסילוקה בהתאם לסעיפים 30-33.

עסקאות בהן מתקבלים שירותים

14. אם המכשירים ההונויים המוענקים מבשילים באופן מיידי, אזי הצד שכנגד אינו נדרש להשלים תקופת שירות מוגדרת בטרם יהיה זכאי, ללא תנאי, לאותם מכשירים הונויים. בהעדר ראייה סותרת, על הישות להניח ששירותים שסופקו על ידי הצד שכנגד תמורת

מכשירים הוניים אכן התקבלו. במקרה כזה, הישות תכיר במועד ההענקה במלוא השירותים שהתקבלו, ובגידול מקביל בהון.

15. אם המכשירים ההוניים המוענקים אינם מבשילים עד אשר הצד שכנגד ישלים תקופת שירות מוגדרת, על הישות להניח שהשירותים שעל הצד שכנגד לספק תמורת אותם מכשירים הוניים יתקבלו בעתיד, במהלך תקופת ההבשלה. הישות תדווח על אותם שירותים עם הספקתם על ידי הצד שכנגד במהלך תקופת ההבשלה, וכן על גידול מקביל בהון. לדוגמה:

(א) אם מוענקות לעובד אופציות למניות המותנות בהשלמת שלוש שנות שירות, על הישות להניח שהשירותים שעל העובד לספק תמורת האופציות למניות יתקבלו בעתיד, על פני תקופת ההבשלה בת שלוש השנים.

(ב) אם מוענקות לעובד אופציות למניות המותנות בהשגת תנאי ביצוע ובהמשך עבודתו בישות עד לקיומו של אותו תנאי ביצוע, ומשך תקופת ההבשלה משתנה בהתאם למועד קיומו של אותו תנאי ביצוע, על הישות להניח שהשירותים שעל העובד לספק תמורת האופציות למניות יתקבלו בעתיד, על פני תקופת ההבשלה החזויה. הישות תאמוד את משך תקופת ההבשלה החזויה במועד ההענקה, בהתבסס על התוצאה הסבירה ביותר של תנאי הביצוע. אם תנאי הביצוע הוא תנאי שוק, אומדן משך תקופת ההבשלה החזויה יהיה עקבי עם ההנחות ששימשו לאמידת השווי ההוגן של האופציות המוענקות, והוא לא יתוקן לאחר מכן. אם תנאי הביצוע אינו תנאי שוק, הישות תתקן את האומדן שלה באשר למשך תקופת ההבשלה, במידת הצורך, אם מידע שהתקבל לאחר מכן מצביע על כך שסביר שמשך תקופת ההבשלה שונה מאומדנים קודמים.

עסקאות הנמדדות בהתייחס לשווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים

קביעת השווי ההוגן של מכשירים הוניים מוענקים

16. באשר לעסקאות הנמדדות בהתייחס לשווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים, הישות תמדוד את השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים במועד המדידה, בהתבסס על מחירי שוק, אם הם ניתנים להשגה, תוך הבאה בחשבון של התנאים לפיהם הוענקו מכשירים הוניים אלה (כפוף לדרישות סעיפים 19-22).

17. אם מחירי שוק אינם ניתנים להשגה, הישות תאמוד את השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים תוך שימוש בטכניקת הערכה לאמידת המחיר של אותם מכשירים הוניים במועד המדידה שהיה נקבע בעסקה שאינה מושפעת מיחסים מיוחדים בין הצדדים, בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון, הפועלים בצורה מושכלת. טכניקת ההערכה חייבת להיות עקבית עם מתודולוגיות הערכה מקובלות להמחרת מכשירים פיננסיים, ועליה לכלול את כל הגורמים וההנחות שמשתתפים בשוק הפועלים מרצון ובצורה מושכלת היו שוקלים בקביעת המחיר (בכפוף לדרישות סעיפים 19-22).

18. נספח ב כולל הנחיות נוספות למדידת השווי ההוגן של מניות ואופציות למניות, תוך התמקדות בתנאים הספציפיים המהווים מאפיינים מקובלים בהענקת מניות או אופציות למניות לעובדים.

הטיפול בתנאי הבשלה

19. הענקת מכשירים הוניים עשויה להיות מותנית בקיום תנאי הבשלה מוגדרים. לדוגמה, הענקת של מניות או של אופציות למניות לעובד, מותנית, באופן רגיל, בהמשך עבודתו בישות לתקופת זמן מוגדרת. הענקות עשויות להיות מותנות בקיומם של תנאי ביצוע, כגון השגת צמיחה מוגדרת ברווח או עלייה מוגדרת במחיר המניה של הישות. תנאי הבשלה, למעט תנאי שוק לא יובאו בחשבון באמידת השווי ההוגן של המניות או של האופציות למניות במועד המדידה. במקום זאת, תנאי הבשלה יובאו בחשבון על ידי התאמת מספר המכשירים ההוניים הכלול במדידת סכום העסקה. בעקבות התאמה זו, הסכום שיוכר בגין סחורות או שירותים שהתקבלו תמורת המכשירים ההוניים המוענקים יתבסס על מספר המכשירים ההוניים, אשר הבשילו, בסופו של דבר. מכאן, שעל בסיס מצטבר, לא יוכר סכום כלשהו בגין סחורות או שירותים שהתקבלו אם המכשירים ההוניים המוענקים אינם מבשילים עקב אי עמידה בתנאי הבשלה, לדוגמה הצד שכנגד כשל בהשלמת תקופת שירות מוגדרת, או שהצד שכנגד לא קיים תנאי ביצוע, בכפוף לדרישות סעיף 21.

20. כדי ליישם את דרישות סעיף 19, הישות תכיר בסכום בגין הסחורות או השירותים שהתקבלו במהלך תקופת ההבשלה בהתבסס על האומדן הניתן להשגה הטוב ביותר של מספר המכשירים ההוניים החזויים להבשיל. הישות תתקן אומדן זה, במידת הצורך, אם מידע שהתקבל לאחר מכן מצביע על כך שמספר המכשירים ההוניים החזויים להבשיל שונה מאומדנים קודמים. במועד ההבשלה, הישות תתקן את האומדן כדי להשוותו למספר המכשירים ההוניים שהבשילו, בסופו של דבר, בכפוף לדרישות סעיף 21.

21. תנאי שוק, כגון, מחיר יעד של מניה, שעל פיהם הותנתה ההבשלה (או יכולת המימוש), יובאו בחשבון באמידת השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים. משום כך, לגבי הענקת מכשירים הוניים עם תנאי שוק, הישות תכיר בסחורות או בשירותים שהתקבלו מהצד שכנגד, אשר מקיים את כל התנאים האחרים להבשלה (לדוגמה, שירותים שהתקבלו מעובד הממשיך בעבודתו בישות במהלך תקופת השירות המוגדרת), ללא תלות בקיומו של תנאי השוק.

הטיפול בתנאים שאינם תנאי הבשלה

21א. באופן דומה, ישות תביא בחשבון את כל התנאים שאינם תנאי הבשלה באמידת השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים. לכן, בגין הענקות של מכשירים הוניים עם תנאים שאינם תנאי הבשלה, הישות תכיר בסחורות ובשירותים שהתקבלו מהצד שכנגד ואשר מקיימים את כל תנאי ההבשלה שאינם תנאי שוק (לדוגמה, שירותים שהתקבלו מעובד שנשאר בשירות לתקופת השירות המוגדרת), ללא קשר אם התקיימו התנאים שאינם תנאי הבשלה.

הטיפול במאפיין הענקה מחדש (reload feature)

22. באשר לאופציות שלהן מאפיין הענקה מחדש, אין להביא בחשבון את מאפיין ההענקה מחדש באמידת השווי ההוגן של אופציות המוענקות במועד המדידה. במקום זאת, אופציה שמוענקת מחדש (reload option) תדווח כהענקה של אופציה חדשה, אם וכאשר אופציה שמוענקת מחדש מוענקת לאחר מכן.

לאחר מועד ההבשלה

23. לאחר שהישות הכירה בסחורות או שירותים שהתקבלו בהתאם לסעיפים 10-22, ובגידול מקביל בהון, הישות לא תבצע תיאום נוסף לסך הכולל של ההון לאחר מועד ההבשלה. לדוגמה, הישות לא תבטל לאחר מכן סכום שהוכר בגין שירותים שהתקבלו מעובד, אם המכשירים ההוניים שהבשילו חולטו (forfeited) במועד מאוחר יותר או, במקרה של אופציות למניות, האופציות אינן ממומשות. אולם, דרישה זאת אינה מונעת מהישות להכיר בהעברה בתוך ההון, דהיינו, העברה מרכיב אחד של הון למשנהו.

מקרים שבהם לא ניתן לאמוד באופן מהימן את השווי ההוגן של מכשירים הוניים

24. דרישות סעיפים 16-23 חלות כאשר הישות נדרשת למדוד עסקת תשלום מבוסס מניות בהתייחס לשווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים. במקרים נדירים, יתכן שהישות לא תהיה

מסוגלת לאמוד באופן מהימן את השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים במועד המדידה, בהתאם לדרישות סעיפים 22-16. רק במקרים נדירים אלה, הישות תבצע, במקום זאת, את הדברים הבאים:

(א) הישות תמדוד את המכשירים ההוניים לפי ערכם הפנימי (*Intrinsic value*), לראשונה, במועד שבו הישות מקבלת את הסחורות או שהצד שכנגד מספק את השירותים ולאחר מכן בסוף כל תקופת דיווח ובמועד הסילוק הסופי, כאשר כל שינוי בערך הפנימי מוכר ברווח או הפסד. באשר להענקה של אופציות למניות, הסדר התשלום מבוסס המניות מסולק באופן סופי עם מימוש האופציות, עם החילוט שלהן (לדוגמה, בעת הפסקת עבודתו של העובד) או עם פקיעתן (לדוגמה, בתום חיי האופציה).

(ב) הישות תכיר בסחורות או בשירותים שהתקבלו בהתבסס על מספר המכשירים ההוניים אשר יבשילו, בסופו של דבר, או (כאשר הדבר מתאים) ימומשו. לדוגמה, לצורך יישום דרישה זו לאופציות למניות, הישות תכיר בסחורות או בשירותים שהתקבלו במהלך תקופת ההבשלה, אם בכלל, בהתאם לסעיפים 14 ו-15, פרט לכך שהדרישות שבסעיף 15(ב) בנוגע לתנאי שוק אינן חלות. הסכום המוכר בגין סחורות או שירותים שהתקבלו במהלך תקופת ההבשלה יתבסס על מספר האופציות למניות שחזויות להבשיל. הישות תתקן אומדן זה, במידת הצורך, אם מידע שהתקבל לאחר מכן מצביע על כך שמספר האופציות למניות שחזויות להבשיל יהיה שונה מאומדנים קודמים. במועד ההבשלה, הישות תתקן את האומדן כדי שיהיה שווה למספר המכשירים ההוניים שהבשילו, בסופו של דבר. לאחר מועד ההבשלה, הישות תבטל את הסכום שהוכר בגין סחורות או שירותים שהתקבלו, אם מאוחר יותר חולטו האופציות למניות, או שפקעו בתום חיי האופציה למניה.

25. אם ישות מיישמת את סעיף 24, אין צורך ליישם את סעיפים 26-29, מאחר שתיקונים כלשהם לתנאים לפיהם הוענקו המכשירים ההוניים יובאו בחשבון כאשר מיושמת שיטת הערך הפנימי, שפורטה בסעיף 24. אולם, אם ישות מסלקת הענקה של מכשירים הוניים שלגביהם יושם סעיף 24, אזי:

(א) אם הסילוק מתרחש במהלך תקופת ההבשלה, על הישות לטפל בסילוק כהאצה של ההבשלה, ולכן עליה להכיר באופן מיידי בסכום שאחרת היה מוכר בגין שירותים שהתקבלו על פני יתרת תקופת ההבשלה.

(ב) סכום כלשהו ששולם על ידי הישות במסגרת הסילוק יטופל כרכישה חזרה של מכשירים הונניים, דהיינו, כהפחתה מההון, פרט לאותו חלק מהתשלום העולה על הערך הפנימי של המכשירים ההונניים, כשהוא נמדד למועד הרכישה חזרה. כל עודף כזה יוכר כהוצאה.

תיקונים לתנאים לפיהם הוענקו מכשירים הונניים, כולל ביטולים וסילוקים

26. ישות עשויה לתקן את התנאים שלפיהם הוענקו המכשירים ההונניים. לדוגמה, הישות יכולה להפחית את מחיר המימוש של אופציות שהוענקו לעובדים (דהיינו - לתמחר מחדש את האופציות), דבר המביא לעליית השווי ההוגן של אותן אופציות. הדרישות בסעיפים 27-29 לטיפול בתוצאות התיקונים, הינן בהקשר של עסקאות תשלום מבוסס מניות עם עובדים. אולם, דרישות אלה תיושמה גם לגבי עסקאות תשלום מבוסס מניות עם צדדים שאינם עובדים, הנמדדות בהתייחס לשווי ההוגן של המכשירים ההונניים שהוענקו. במקרה האחרון, יש להתייחס לאזכור כלשהו בסעיפים 27-29 בהקשר למועד ההענקה כמועד שבו הישות מקבלת את הסחורות או שהצד שכנגד מספק את השירותים.

27. הישות תמשיך להכיר בשירותים שהתקבלו כשהם נמדדים לפי השווי ההוגן של המכשירים ההונניים המוענקים במועד ההענקה, אלא אם כן מכשירים הונניים אלה אינם מבשילים עקב אי עמידה בתנאי הבשלה (למעט תנאי שוק) שהוגדר במועד ההענקה. דרישה זו חלה ללא קשר לתיקונים כלשהם לתנאים שלפיהם הוענקו המכשירים ההונניים, או לביטול או לסילוק של אותה הענקה של מכשירים הונניים. נוסף לכך, הישות תכיר בהשפעות תיקונים המגדילים את השווי ההוגן הכולל של הסדר תשלום מבוסס מניות או שהם מיטיבים עם העובד באופן אחר. הנחיות ליישום דרישה זו מפורטות בנספח ב.

28. אם הענקה של מכשירים הונניים מבוטלת או מסולקת במהלך תקופת ההבשלה (פרט להענקה שבוטלה בדרך של חילוט כאשר תנאי ההבשלה לא קוימו) אזי:

(א) הישות תטפל בביטול או בסילוק כהאצת ההבשלה, ולכן תכיר באופן מיידי בסכום שאחרת היה מוכר בגין שירותים שהתקבלו על פני יתרת תקופת ההבשלה.

(ב) תשלום כלשהו לעובד בעת ביטול או סילוק של ההענקה יטופל כרכישה חזרה של זכות הוננית, דהיינו - כהפחתה

מההון, פרט למידה שבה התשלום עולה על השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים, כשהוא נמדד במועד הרכישה חזרה. כל עודף כזה יוכר כהוצאה. אולם, אם הסדר התשלום מבוסס המניות כלל רכיבים של התחייבות, הישות תמדוד מחדש את השווי ההוגן של ההתחייבות במועד הביטול או הסילוק. כל תשלום שבוצע על מנת לסלק את רכיב ההתחייבות יטופל כסילוק של ההתחייבות.

(ג) אם מוענקים לעובד מכשירים הוניים חדשים, ובמועד הענקת מכשירים הוניים אלו, הישות רואה במכשירים ההוניים החדשים כמחליפים מכשירים הוניים מבוטלים, הישות תטפל בהענקה של המכשירים ההוניים המחליפים, באופן זהה לתיקון של ההענקה המקורית של מכשירים הוניים, בהתאם לסעיף 27 ולהנחיות הביצוע שבנספח ב. השווי ההוגן התוספתי שהוענק הוא ההפרש בין השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המחליפים לבין השווי ההוגן נטו של המכשירים ההוניים המבוטלים, במועד שבו מוענקים המכשירים ההוניים המחליפים. השווי ההוגן נטו של המכשירים ההוניים המבוטלים הוא שווים ההוגן, מייד לפני הביטול, בניכוי הסכום של תשלום כלשהו לעובד בשל ביטול המכשירים ההוניים, המטופל כהפחתה מההון בהתאם לסעיף (ב) לעיל. אם הישות אינה רואה במכשירים ההוניים החדשים שהוענקו כמכשירים הוניים המחליפים את המכשירים ההוניים המבוטלים, הישות תטפל באותם מכשירים הוניים חדשים כהענקה חדשה של מכשירים הוניים.

28. אם הישות או הצד שכנגד יכולים לבחור אם לקיים תנאי שאינו תנאי הבשלה, הישות תטפל באי העמידה בתנאי שאינו תנאי הבשלה על ידי הישות או על ידי הצד שכנגד במהלך תקופת ההבשלה כביטול.

29. אם הישות רוכשת חזרה מכשירים הוניים שהבשילו, התשלום לעובד יטופל כהפחתה מההון, פרט למידה שבה התשלום עולה על השווי ההוגן של המכשירים ההוניים שנרכשו חזרה, כשהם נמדדים במועד הרכישה חזרה. כל עודף כזה יוכר כהוצאה.

עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן

30. באשר לעסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן, הישות תמדוד את הסחורות או השירותים שנרכשו ואת ההתחייבות שהתהוותה לישות לפי השווי ההוגן של ההתחייבות. עד לסילוק ההתחייבות, הישות תמדוד מחדש את השווי ההוגן

של ההתחייבות בסוף כל תקופת דיווח ובמועד הסילוק, כאשר שינויים כלשהם בשווי ההוגן מוכרים ברווח או הפסד לתקופה.

31. לדוגמה, ישות עשויה להעניק לעובדים זכויות לעליית ערך מניות (share appreciation rights) כחלק מחבילת התגמול שלהם, לפיהן העובדים יהיו זכאים לתשלום עתידי במזומן (במקום מכשיר הוני), המבוסס על עליית מחיר המניה של הישות מרמה מוגדרת תוך תקופת זמן מוגדרת. כמו כן, ישות יכולה להעניק לעובדיה זכות לקבל תשלום עתידי במזומן על ידי הענקת זכות למניות (כולל מניות שיונפקו עם המימוש של אופציות למניות) הניתנות לפדיון, באופן מחייב (לדוגמה, עם הפסקת ההעסקה) או לפי בחירתו של העובד.

32. הישות תכיר בשירותים שהתקבלו, ובהתחייבות לשלם בעד אותם שירותים, עם הספקת השירותים על ידי העובדים. לדוגמה, זכויות מסוימות לעליית ערך מניות מבשילות באופן מיידי, ולכן העובדים אינם נדרשים להשלים תקופת שירות מוגדרת כדי להפוך זכאים לתשלום במזומן. בהעדר ראייה סותרת, על הישות להניח שהשירותים שסופקו על ידי העובדים תמורת הזכויות לעליית ערך מניות, אכן התקבלו. לפיכך, הישות תכיר באופן מיידי בשירותים שהתקבלו ובהתחייבות לשלם בעבורם. אם הזכויות לעליית ערך מניות אינן מבשילות עד להשלמת תקופת שירות מוגדרת, הישות תכיר בשירותים שהתקבלו, ובהתחייבות לשלם בעבורם, עם הספקת השירותים על ידי העובדים במהלך אותה תקופה.

33. ההתחייבות תימדד לראשונה ובסוף כל תקופת דיווח עד סילוקה, בשווי ההוגן של הזכויות לעליית ערך מניות, על ידי יישום מודל להמחרת אופציות, תוך התחשבות בתנאים שלפיהם הוענקו הזכויות לעליית ערך מניות, והיקף השירות שהעובדים סיפקו עד אותו מועד.

עסקאות תשלום מבוסס מניות עם חלופת תשלום במזומן

34. באשר לעסקאות תשלום מבוסס מניות שבהן תנאי ההסדר מאפשרים לישות או לצד שכנגד בחירה בין סילוק העסקה על ידי הישות במזומן (או בנכסים אחרים) לבין סילוק באמצעות הנפקת מכשירים הוניים שלה, הישות תטפל באותה עסקה, או ברכיביה, כעסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במזומן אם, ועד למידה שבה, התהוותה לישות התחייבות לסלק את העסקה במזומן או בנכסים אחרים, או כעסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים אם, ועד למידה שבה, לא התהוותה לישות התחייבות כזאת.

עסקאות תשלום מבוסס מניות בהן תנאי ההסדר מאפשרים לצד שכנגד בחירת אופן הסילוק

35. אם ישות העניקה לצד שכנגד את הזכות לבחור אם עסקת תשלום מבוסס מניות מסולקת במזומן⁴ או על ידי הנפקת מכשירים הוניים, הישות העניקה מכשיר פיננסי מורכב, הכולל רכיב של חוב (דהיינו - זכותו של הצד שכנגד לדרוש תשלום במזומן) ורכיב הוני (דהיינו - זכותו של הצד שכנגד לדרוש סילוק במכשירים הוניים במקום במזומן). באשר לעסקאות עם צדדים שאינם עובדים, שבהן השווי ההוגן של הסחורות או של השירותים שהתקבלו נמדד במישרין, הישות תמדוד את הרכיב ההוני של המכשיר הפיננסי המורכב כהפרש בין השווי ההוגן של הסחורות או של השירותים שהתקבלו לבין השווי ההוגן של רכיב החוב, במועד שבו מתקבלים הסחורות או השירותים.

36. באשר לעסקאות אחרות, כולל עסקאות עם עובדים, הישות תמדוד את השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי המורכב במועד המדידה, תוך התחשבות בתנאים שלפיהם הוענקו הזכויות למזומן או למכשירים הוניים.

37. לצורך יישום סעיף 36, הישות תמדוד תחילה את השווי ההוגן של רכיב החוב, ולאחר מכן תמדוד את השווי ההוגן של הרכיב ההוני - תוך הבאה בחשבון שהצד שכנגד מוכרח לוותר על הזכות לקבל מזומן כדי לקבל את המכשיר ההוני. השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי המורכב הינו הסכום הכולל של השווי ההוגן של שני הרכיבים. אולם, עסקאות תשלום מבוסס מניות שבהן יש לצד שכנגד אפשרות בחירה של אופן הסילוק, בנויות לעתים קרובות, כך שהשווי ההוגן של חלופה אחת לסילוק זהה לשווי ההוגן של החלופה האחרת. לדוגמה, יתכן שלצד שכנגד תהיה אפשרות בחירה בין קבלת אופציות למניות לבין קבלת זכויות לעליית ערך מניות המסולקות במזומן. במקרים כאלה, השווי ההוגן של הרכיב ההוני הוא אפס, ומכאן שהשווי ההוגן של המכשיר הפיננסי המורכב זהה לשווי ההוגן של רכיב החוב. ולהיפך, אם השווי ההוגן של חלופות הסילוק שונה, השווי ההוגן של הרכיב ההוני יהיה, בדרך כלל, גדול מאפס. במקרה כזה, השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי המורכב יהיה גדול מהשווי ההוגן של רכיב החוב.

38. הישות תטפל בנפרד בסחורות או שירותים שהתקבלו או שנרכשו בגין כל אחד מהרכיבים של המכשיר הפיננסי המורכב. לגבי רכיב החוב, הישות תכיר בסחורות או בשירותים שנרכשו, ובהתחייבות לשלם בעבורם, עם הספקת הסחורות או השירותים על ידי הצד

⁴ בסעיפים 35-43, כל האזכורים למזומן כוללים גם נכסים אחרים של הישות.

שכנגד, בהתאם לדרישות החלות על עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן (סעיפים 30-33). לגבי הרכיב ההוני (במידה וקיים), הישות תכיר בסחורות או בשירותים שהתקבלו, ובגידול בהון, כאשר הצד שכנגד מספק את הסחורות או השירותים, בהתאם לדרישות החלות על עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים (סעיפים 10-29).

39. במועד הסילוק, הישות תמדוד מחדש את ההתחייבות לפי השווי ההוגן שלה. אם הישות מנפיקה מכשירים הוניים כסילוק במקום לשלם מזומן, ההתחייבות תועבר ישירות להון, כתמורה למכשירים ההוניים שהונפקו.

40. אם הישות משלמת במזומן במועד הסילוק במקום להנפיק מכשירים הוניים, התשלום ייחשב כסילוק ההתחייבות במלואה. רכיב הוני כלשהו שהוכר לפני כן, יישאר בתוך ההון. על ידי בחירת מזומן כסילוק, הצד שכנגד ויתר על זכותו לקבל מכשירים הוניים. אולם, דרישה זאת אינה מונעת מהישות להכיר בהעברה בתוך ההון, דהיינו - העברה מרכיב אחד של הון למשנהו.

עסקאות תשלום מבוסס מניות בהן תנאי ההסדר מאפשרים לישות בחירת אופן הסילוק

41. באשר לעסקת תשלום מבוסס מניות שבה תנאי ההסדר מאפשרים לישות בחירה בין סילוק במזומן לבין סילוקה באמצעות הנפקת מכשירים הוניים שלה, על הישות לקבוע אם יש לה מחויבות בהווה (present obligation), לסלק את העסקה האמורה במזומן ולטפל בעסקת התשלום מבוסס המניות בהתאם. לישות יש מחויבות בהווה לסלק במזומן אם בחירת הסילוק בדרך של מכשירים הוניים אינה בעלת מהות מסחרית (לדוגמה, משום שהישות מנועה מבחינה משפטית להנפיק מניות), או שלישות נהוג מהעבר או מדיניות מוצהרת של סילוק במזומן, או שהיא, בדרך כלל, מסלקת במזומן בכל עת שהצד שכנגד מעוניין בסילוק במזומן.

42. אם לישות קיימת מחויבות בהווה לסלק במזומן, עליה לטפל בעסקה זו בהתאם לדרישות החלות לגבי עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן, כאמור בסעיפים 30-33.

43. אם מחויבות כזו אינה קיימת, הישות תטפל בעסקה בהתאם לדרישות החלות לגבי עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים, כאמור בסעיפים 10-29. בעת הסילוק:

(א) אם הישות בוחרת לסלק במזומן, התשלום במזומן יטופל כרכישה חזרה של זכות הונית, דהיינו - כהפחתה מההון, למעט האמור בסעיף (ג) להלן.

(ב) אם הישות בוחרת לסלק על ידי הנפקת מכשירים הוניים, לא נדרש טיפול חשבונאי נוסף (למעט העברה מרכיב הוני אחד בהון למשנהו, במידת הצורך), למעט האמור בסעיף (ג) להלן.

(ג) אם הישות בוחרת בחלופת הסילוק שלה השווי ההוגן הגבוה יותר במועד הסילוק, הישות תכיר בהוצאה נוספת בגין עודף השווי שניתן, דהיינו - ההפרש בין סכום המזומן ששולם לבין השווי ההוגן של המכשירים ההוניים שאחרת היו מונפקים, או ההפרש בין השווי ההוגן של המכשירים ההוניים שהונפקו לבין סכום המזומן, שאחרת היה משולם, לפי המקרה המתאים.

עסקאות תשלום מבוסס מניות בין ישויות הקבוצה (תיקונים משנת 2009)

43. עבור עסקאות תשלום מבוסס מניות בין ישויות הקבוצה, הישות המקבלת את הסחורות או השירותים תמדוד, בדוחותיה הכספיים הנפרדים או האינדיבידואלים, את הסחורות או השירותים שהתקבלו כעסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים או כעסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במזומן על ידי הערכת:

(א) המהות של המענקים שהוענקו, וכן

(ב) זכויותיה ומחויבויותיה העצמיות.

הסכום המוכר על ידי הישות המקבלת את הסחורות או השירותים עשוי להיות שונה מהסכום המוכר על ידי הקבוצה המאוחדת או על ידי ישות אחרת בקבוצה המסלקת את עסקת התשלום מבוסס המניות.

43. הישות המקבלת את הסחורות או השירותים תמדוד את הסחורות או השירותים שהתקבלו כעסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים כאשר:

(א) המענקים שהוענקו הם המכשירים ההוניים שלה עצמה, או

(ב) לישות אין מחויבות לסלק את עסקת התשלום מבוסס המניות.

הישות תמדוד מחדש לאחר מכן כל עסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים רק עבור שינויים בתנאי ההבשלה שאינם תנאי שוק בהתאם לסעיפים 19-21. בכל הנסיבות האחרות, הישות המקבלת את הסחורות או השירותים תמדוד את הסחורות או השירותים שהתקבלו כעסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במזומן.

43. הישות המסלקת עסקת תשלום מבוסס מניות כאשר ישות אחרת בקבוצה קיבלה את הסחורות או השירותים תכיר את העסקה כעסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים רק אם היא מסולקת במכשירים הוניים של הישות עצמה. אחרת, העסקה תוכר כעסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במזומן.

43. חלק מהעסקאות הקבוצתיות כוללות הסדרי פירעון הדורשים מישות אחת בקבוצה לשלם לישות אחרת בקבוצה עבור הספקה של תשלומים מבוססי מניות לספקי סחורות או שירותים. במקרים כאלה, הישות המקבלת את הסחורות או השירותים תטפל בעסקת תשלום מבוסס מניות בהתאם לסעיף 43 מבלי להתחשב בהסדרי הפירעון בתוך הקבוצה.

גילויים

44. ישות תיתן גילוי למידע המאפשר למשתמשים בדוחות הכספיים להבין את המהות וההיקף של הסדרי תשלום מבוסס מניות שהיו קיימים במהלך התקופה.

45. כדי ליישם את העיקרון שבסעיף 44, על הישות לתת גילוי לפחות לדברים הבאים:

(א) תיאור של כל אחד מסוגי ההסדרים של תשלומים מבוססי מניות שהיו קיימים בכל נקודת זמן במהלך התקופה, כולל התנאים הכלליים של כל אחד מההסדרים, כגון דרישות להבשלה, התקופה המירבית של האופציות המוענקות ושיטת הסילוק (לדוגמה, במזומן או במכשירים הוניים). ישות שלה סוגים דומים באופן מהותי של הסדרי תשלום מבוסס מניות יכולה לצרף מידע זה, אלא אם כן גילוי נפרד לכל אחד מההסדרים נחוץ כדי לקיים את העיקרון בסעיף 44.

(ב) מספר האופציות למניות והממוצע המשוקלל של מחירי המימוש שלהן, לגבי כל אחת מקבוצות האופציות הבאות:

(i) קיימות במחזור (outstanding) לתחילת התקופה;

(ii) שהוענקו במהלך התקופה;

(iii) שחולטו במהלך התקופה;

(iv) שמומשו במהלך התקופה;

(v) שפקעו במהלך התקופה;

(vi) קיימות במחזור (outstanding) בתום התקופה;

(vii) שניתנות למימוש בתום התקופה.

(ג) באשר לאופציות למניות שמומשו במהלך התקופה, הממוצע המשוקלל של מחיר המניה במועד המימוש. אם אופציות מומשו באופן סדיר במהלך התקופה, הישות יכולה במקום זאת לתת גילוי לממוצע המשוקלל של מחיר המניה במהלך התקופה.

(ד) באשר לאופציות למניות הקיימות במחזור לתום התקופה, תחום של מחירי המימוש והממוצע המשוקלל של יתרת אורך החיים החוזי. אם התחום של מחירי המימוש הוא רחב, האופציות הקיימות במחזור יחולקו לתחומים שהם בעלי משמעות להערכת המספר והעיתוי של הנפקת מניות נוספות והמזומן שעשוי להתקבל עם המימוש של אותן אופציות.

46. ישות תיתן גילוי למידע המאפשר למשתמשים בדוחות הכספיים להבין כיצד נקבע השווי ההוגן של הסחורות או של השירותים שהתקבלו, או השווי ההוגן של המכשירים ההוניים שהוענקו, במהלך התקופה.

47. אם הישות מדדה בעקיפין את השווי ההוגן של סחורות או שירותים שהתקבלו תמורת מכשירים הוניים של הישות, בהתייחס לשווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים, כדי ליישם את העיקרון בסעיף 46, הישות תיתן גילוי לפחות לדברים הבאים:

(א) באשר לאופציות למניות שהוענקו במהלך התקופה - הממוצע המשוקלל של השווי ההוגן של אותן אופציות במועד המדידה ומידע לגבי אופן מדידת השווי ההוגן, כולל:

(i) המודל בו השתמשו להמחרת האופציות והפרמטרים של אותו מודל, כולל הממוצע המשוקלל של מחיר המניה, מחיר המימוש, התנודתיות (volatility) החזויה, אורך חיי האופציה, דיבידנדים חזויים, שיעור הריבית חסרת סיכון (risk-free) ופרמטרים אחרים כלשהם של המודל, כולל השיטה וההנחות ששימשו לצורך הכללת ההשפעות של מימוש מוקדם חזוי.

(ii) כיצד נקבעה התנודתיות החזויה, כולל הסבר בדבר המידה שבה התנודתיות החזויה התבססה על תנודתיות היסטורית; וכן

(iii) אם וכיצד מאפיינים אחרים כלשהם של הענקת האופציה שולבו במדידת השווי ההוגן, כגון תנאי שוק.

(ב) באשר למכשירים הוניים אחרים שהוענקו במהלך התקופה (דהיינו - כאלה שאינם אופציות למניות) - המספר והממוצע המשוקלל של השווי ההוגן של אותם מכשירים הוניים במועד המדידה, ומידע לגבי אופן מדידת השווי ההוגן, כולל:

(i) אם השווי ההוגן לא נמדד על בסיס מחיר שוק נצפה - כיצד הוא נקבע;

(ii) אם וכיצד שולבו דיבידנדים חזויים במדידת השווי ההוגן; וכן

(iii) אם וכיצד שולבו מאפיינים אחרים כלשהם של המכשירים ההוניים שהוענקו במדידת השווי ההוגן.

(ג) באשר להסדרי תשלום מבוסס מניות שתוקנו במהלך התקופה:

(i) הסבר לתיקונים אלה;

- (ii) השווי ההוגן התוספתי שהוענק (כתוצאה מתיקונים אלה); וכן
- (iii) מידע לגבי אופן מדידת השווי ההוגן התוספתי שהוענק, באופן עקבי לדרישות המפורטות בסעיפים (א) ו-(ב) לעיל, כאשר הדבר מתאים.
48. אם הישות מדדה במישרין את השווי ההוגן של סחורות או שירותים שהתקבלו במהלך התקופה, הישות תיתן גילוי לאופן קביעת אותו שווי הוגן, לדוגמה, אם השווי ההוגן נמדד לפי מחיר שוק של אותם סחורות או שירותים.
49. אם הישות הפריכה את ההנחה בסעיף 13, עליה לתת גילוי לעובדה זאת, ולתת הסבר מדוע ההנחה הופרכה.
50. **ישות תיתן גילוי למידע המאפשר למשתמשים בדוחות הכספיים להבין את ההשפעה של עסקאות תשלום מבוסס מניות על הרווח או הפסד של הישות לתקופה ועל מצבה הכספי.**
51. כדי ליישם את העיקרון בסעיף 50, על הישות לתת גילוי לפחות לדברים הבאים:
- (א) ההוצאה הכוללת שהוכרה בתקופה והנובעת מעסקאות תשלום מבוסס מניות שבהן הסחורות או השירותים שהתקבלו לא היו כשירים להכרה כנכסים ולכן הוכרו באופן מיידי כהוצאה, לרבות גילוי נפרד של אותן חלק מההוצאה הכוללת הנובע מעסקאות המטופלות כעסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים;
- (ב) באשר להתחייבויות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות:
- (i) סך כל הערך בספרים בתום התקופה; וכן
- (ii) סך כל הערך הפנימי בתום התקופה של התחייבויות שבגינן זכות הצד שכנגד למזומן או לנכסים אחרים הבשילה עד תום התקופה (לדוגמה, זכויות לעליית ערך מניות שהבשילו).
52. אם המידע שתקן זה דורש לגלותו אינו ממלא אחר העקרונות שבסעיפים 44, 46 ו-50, הישות תיתן גילוי למידע נוסף כזה שהוא נחוץ כדי לעמוד בדרישות של סעיפים אלה.

הוראות מעבר

53. באשר לעסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים, הישות תיישם תקן זה לגבי הענקות של מניות, אופציות למניות או מכשירים הוניים אחרים שהוענקו לאחר 7 בנובמבר, 2002 ואשר טרם הבשילו במועד התחילה של תקן זה.
54. תקן זה מעודד, אך אינו דורש, ליישם את הוראותיו לגבי הענקות אחרות של מכשירים הוניים, אם הישות נתנה גילוי פומבי לשווי ההוגן של אותם מכשירים הוניים, שנקבע במועד המדידה.
55. באשר לכל הענקות של מכשירים הוניים, שלגביהן מיושם תקן זה, על הישות להציג מחדש מידע השוואתי וכאשר הדבר מתאים, לתאם את יתרת הפתיחה של העודפים לתקופה המוקדמת ביותר המוצגת.
56. באשר לכל הענקות של מכשירים הוניים, שלגביהן תקן זה לא מיושם (לדוגמה, מכשירים הוניים שהוענקו ביום 7 בנובמבר, 2002 או קודם לכן), על הישות, למרות זאת, לתת גילוי למידע שנדרש על ידי סעיפים 44 ו-45.
57. אם, לאחר כניסתו לתוקף של תקן זה, ישות מתקנת את התנאים של הענקה של מכשירים הוניים, שלגביה תקן זה לא יושם, על הישות, למרות זאת, ליישם את סעיפים 26-29 כדי לטפל בתיקונים אלה.
58. באשר להתחייבויות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות הקיימות במועד התחילה של תקן זה, על הישות ליישם את הוראות התקן למפרע. באשר להתחייבויות אלה, על הישות להציג מחדש מידע השוואתי, כולל תיאום של יתרת הפתיחה של העודפים לתקופה המוקדמת ביותר המוצגת, שלגביה הוצג מחדש מידע השוואתי, אלא אם הישות אינה נדרשת להציג מחדש מידע השוואתי כיוון שהמידע קשור לתקופה או מועד אשר קודמים ל- 7 בנובמבר, 2002.
59. תקן זה מעודד, אך אינו דורש, ליישם את הוראותיו למפרע לגבי התחייבויות אחרות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות, לדוגמה, לגבי התחייבויות שסולקו במהלך תקופה שבה מוצג מידע השוואתי.

מועד תחילה

60. ישות תיישם תקן זה לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2005 או לאחריו. יישום מוקדם של התקן מומלץ. אם ישות מיישמת תקן זה לתקופה המתחילה לפני 1 בינואר 2005, עליה לתת גילוי לעובדה זו.
61. תקן דיווח כספי בינלאומי 3 (כפי שעודכן בשנת 2008) ושיפורים לתקני דיווח כספי בינלאומיים שפורסמו באפריל 2009 תיקנו את סעיף 5. ישות תיישם תיקונים אלה לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 ביולי 2009 או לאחריו. יישום מוקדם מותר. אם ישות מיישמת את תקן דיווח כספי בינלאומי 3 (מעודכן 2008) בתקופה מוקדמת יותר, התיקונים ייושמו לתקופה מוקדמת זו.
62. ישות תיישם את התיקונים הבאים למפרע בתקופות השנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2009 או לאחריו:
- (א) הדרישות שבסעיף 21א בנוגע לטיפול בתנאים שאינם תנאי הבשלה;
- (ב) ההגדרות המעודכנות של 'הבשלה' ו-'תנאי הבשלה' בנספח א;
- (ג) התיקונים בסעיפים 28 ו-28א בנוגע לביטולים.
- יישום מוקדם מותר. אם ישות מיישמת תיקונים אלה בתקופה שמתחילה לפני 1 בינואר 2009, עליה לתת גילוי לעובדה זו.
63. ישות תיישם את התיקונים הבאים שבוצעו על ידי עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן בקבוצה אשר פורסם ביוני 2009 למפרע, בכפוף להוראות המעבר בסעיפים 53-59, בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 8 מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 לינואר 2010 או לאחריו:
- (א) התיקון של סעיף 2, הביטול של סעיף 3 וההוספה של סעיפים 3א ו-43א-43ד וכן סעיפים 45, 47, 50, 54, 56-58, ו-60 בנספח ב בנוגע לטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישויות הקבוצה.
- (ב) ההגדרות המעודכנות בנספח א של המונחים הבאים:

- עסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במזומן,
- עסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים,
- הסדר תשלום מבוסס מניות, וכן
- עסקת תשלום מבוסס מניות.

אם המידע הדרוש ליישום למפרע אינו ניתן להשגה, הישות תשקף בדוחותיה הכספיים הנפרדים או האינדיבידואלים את הסכומים שהוכרו קודם לכן בדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה. יישום מוקדם מותר. אם ישות מיישמת תיקונים אלה לתקופה המתחילה לפני 1 בינואר 2010, עליה לתת גילוי לעובדה זו.

63א. תקן דיווח כספי בינלאומי 10 *דוחות כספיים מאוחדים* ותקן דיווח כספי בינלאומי 11, שפורסמו במאי 2011, תיקנו את סעיף 5 ואת נספח א. ישות תיישם תיקונים אלה כאשר היא מיישמת את תקן דיווח כספי בינלאומי 10 ואת תקן דיווח כספי בינלאומי 11.

63ב. *שיפורים שנתיים לתקני דיווח כספי בינלאומיים מתוזר 2010-2012* שפורסם בדצמבר 2013 תיקן את סעיפים 15 ו-19. בנספח א', ההגדרות של "תנאי הבשלה" ושל "תנאי שוק" תוקנו וההגדרות של "תנאי ביצוע" ו"תנאי שירות" נוספו. ישות תיישם מכאן ולהבא תיקון זה לעסקאות תשלום מבוסס מניות שמועד ההענקה שלהן חל ב-1 ביולי 2014 או לאחריו. יישום מוקדם מותר. אם ישות מיישמת תיקון זה לתקופה מוקדמת יותר, עליה לתת גילוי לעובדה זו.

63ג. [סעיף זה נוסף כתוצאה מתיקונים של תקן דיווח כספי בינלאומי 9, אשר תחולתו היא מיום 1 בינואר 2018, ולפיכך הסעיף לא נוסף במהדורה זו. הסעיף נכלל בנספח ג לתקן דיווח כספי בינלאומי 9.]

ביטול של פרשנויות

64. *עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן בקבוצה* אשר פורסם ביוני 2009 מחליף את פרשנות מספר 8 של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC 8) *תחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 2* וכן את פרשנות מספר 11 של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC 11) *תקן דיווח כספי בינלאומי 2-עסקאות במניות בקבוצה ובמניות אוצר*. התיקונים שבוצעו על ידי מסמך זה כללו את הדרישות הקודמות שנקבעו בפרשנות מספר 8

(IFRIC 8) ופרשנות מספר 11 של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC 11) כדלהלן:

(א) שינוי סעיף 2 והוספת סעיף 13א בנוגע לטיפול החשבונאי בעסקאות שבהם הישות אינה יכולה לזהות באופן ספציפי חלק מהסחורות או השירותים שהתקבלו או את כולם. דרישות אלה נכנסו לתוקף בתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 במאי 2006 או לאחריו.

(ב) הוספת סעיפים 46, 48, 49, ב-51, 53, 55, ב-59 ו-61 בנספח ב בנוגע לטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישויות הקבוצה. דרישות אלה נכנסו לתוקף בתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 במרס 2007 או לאחריו.

דרישות אלה יושמו למפרע בהתאם לדרישות של תקן חשבונאות בינלאומי 8, בכפוף להוראות המעבר של תקן דיווח כספי בינלאומי 2.

נספח א

מונחים מוגדרים

נספח זה מהווה חלק בלתי נפרד של התקן.

<p>עסקת תשלום מבוסס מניות שבה הישות רוכשת סחורות או שירותים על ידי נטילת התחייבות להעביר מזומן או נכסים אחרים לספק של אותם סחורות או שירותים בסכומים המבוססים על המחיר (או השווי) של מכשירים הונניים (כולל מניות או אופציות למניות) של הישות או של ישות אחרת בקבוצה.</p>	<p>עסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במזומן (Cash-Settled Share-Based Payment Transaction)</p>
<p>יחידים המספקים שירותים אישיים לישות ומתקיים לגביהם אחד מהבאים: (א) היחידים נחשבים כעובדי הישות למטרות משפטיות או לצורכי מס, (ב) היחידים עובדים בעבור הישות בהכוונתה באותו אופן כמו יחידים הנחשבים עובדים למטרות משפטיות או לצורכי מס, או (ג) השירותים הניתנים הינם דומים לאלה הניתנים על ידי עובדים. לדוגמה, המונח לעיל כולל את כל סגל עובדי ההנהלה, דהיינו, אותם אנשים שלהם סמכות ואחריות לתכנון, להכוונה ולשליטה בפעילויות הישות, כולל דירקטורים שאינם נושאי משרה ביצועית (non-executive).</p>	<p>עובדים ואחרים המספקים שירותים דומים (Employees And Others Providing Similar Services)</p>
<p>חוזה המעיד על זכות שייר (residual interest) בנכסים של ישות לאחר ניכוי כל התחייבויותיה⁵.</p>	<p>מכשיר הוני (Equity Instrument)</p>
<p>זכות (מותנית או בלתי מותנית) למכשיר הוני של הישות המוענקת על ידה לצד אחר, על-פי הסדר תשלום מבוסס מניות (arrangement) (share-based payment).</p>	<p>מכשיר הוני מוענק (Equity Instrument Granted)</p>

⁵ המסגרת המושגית מגדירה התחייבות כמחויבות בהווה של הישות, הנובעת מאירועים מהעבר, אשר סילוקה חזוי לגרום לתזרים שלילי של משאבים, הכוללים הטבות כלכליות, מהישות (דהיינו, תזרים שלילי של מזומן או נכסים אחרים של הישות).

מונחים מוגדרים (המשך)

עסקת תשלום מבוסס מניות שבה הישות	עסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים (Equity-Settled Share-Based Payment Transaction)
(א) מקבלת סחורות או שירותים כתמורה למכשירים הוניים שלה עצמה (כולל מניות או אופציות למניות), או	
(ב) מקבלת סחורות או שירותים אך אין לה מחויבות לסלק את העסקה עם הספק.	
הסכום שבו ניתן היה להחליף נכס, לסלק התחייבות או להחליף מכשיר הוני מוענק, בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון, הפועלים בצורה מושכלת בעסקה שאינה מושפעת מיחסים מיוחדים בין הצדדים.	שווי הוגן (Fair Value)
המועד שבו הישות וצד אחר (כולל עובד) מסכימים להסדר תשלום מבוסס מניות, החל כאשר לישות ולצד שכנגד הבנה משותפת של תנאי ההסדר. במועד ההענקה הישות מעניקה לצד שכנגד זכות למזומן, נכסים אחרים, או מכשירים הוניים של הישות, ובלבד שיתקיימו התנאים המוגדרים להבשלה, אם יש כאלה. אם הסכמה כזו כפופה להליך אישור (לדוגמה, על ידי בעלי המניות), אזי מועד ההענקה הינו המועד בו הושג האישור.	מועד ההענקה (Grant Date)
ההפרש שבין השווי ההוגן של המניות אשר לצד שכנגד זכות (מותנית או בלתי מותנית) לחתום עליהן או הזכות לקבלן, לבין המחיר (במידה וקיים) שהצד שכנגד נדרש (או יידרש) לשלם בעד אותן מניות. לדוגמה, אופציה למניה שמחיר המימוש שלה למניה בעלת שווי הוגן של 20 ש"ח הוא 15 ⁶ ש"ח, ערכה הפנימי הוא 5 ש"ח.	ערך פנימי (Intrinsic Value)

⁶ בנספח זה, סכומים כספיים נקובים בשקלים חדשים (ש"ח).

מונחים מוגדרים (המשך)

תנאי שוק
(Market Condition)
תנאי ביצוע בו תלויים מחיר המימוש, הבשלה או יכולת המימוש של **מכשיר הוני**, אשר קשור למחיר השוק (או לשווי) של **המכשירים ההוניים** של הישות (או של מכשירים הוניים של ישות אחרת באותה קבוצה), כגון:

(א) השגת מחיר מניה מוגדר או סכום מוגדר של **ערך פנימי של אופציה למניה**; או

(ב) השגת יעד מוגדר, המבוסס על מחיר השוק (או השווי) של **המכשירים ההוניים** של הישות (או של מכשירים הוניים של ישות אחרת באותה קבוצה) ביחס למדד מחירי שוק של **מכשירים הוניים** של ישויות אחרות.

תנאי שוק דורש מהצד שכנגד להשלים תקופת שירות מוגדרת (כלומר **תנאי שירות**); דרישת השירות יכולה להיות מפורשת או משתמעת.

מועד המדידה
(Measurement Date)
 המועד שבו, לצורכי תקן זה, **השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים** נמדד. באשר לעסקאות עם **עובדים ואחרים המספקים שירותים דומים**, מועד המדידה הינו **מועד ההענקה**. באשר לעסקאות עם צדדים אחרים שאינם עובדים (ואחרים המספקים שירותים דומים), מועד המדידה הינו המועד שבו הישות מקבלת את הסחורות או שהצד שכנגד מספק את השירותים.

מונחים מוגדרים (המשך)

תנאי הביצוע	תנאי הבשלה שדורש :
	(א) מהצד שכנגד להשלים תקופה מוגדרת של שירות (כלומר תנאי שירות); דרישת השירות יכולה להיות מפורשת או משתמעת. וכן
	(ב) עמידה ביעד (יעדי) ביצוע מוגדר (מוגדרים) כאשר הצד שכנגד מספק את השירות הנדרש ב- (א).
	התקופה של השגת יעד (יעדי) הביצוע :
	(א) לא תמשך מעבר לתום תקופת השירות; וכן
	(ב) יכולה להתחיל לפני תקופת השירות בתנאי שמועד התחילה של יעד הביצוע אינו קודם לתחילת תקופת השירות באופן משמעותי.
	יעד ביצוע מוגדר ביחס ל :
	(א) הפעילויות העצמיות של הישות או הפעילויות של ישות אחרת באותה קבוצה (כלומר, תנאי שאינו תנאי שוק); או
	(ב) המחיר (או השווי) של המכשירים ההוניים של הישות או המכשירים ההוניים של ישות אחרת באותה קבוצה (כולל מניות ואופציות למניות) (כלומר תנאי שוק).
	יעד ביצוע עשוי להתייחס לביצוע של הישות בכללותה או לחלק כלשהו של הישות (או לחלק של הקבוצה), כגון מחלקה או עובד בודד.
מאפיין הענקה מחדש (Reload Feature)	מאפיין המזכה בהענקה אוטומטית של אופציות למניות נוספות, כל אימת שהמחזיק באופציה מממש אופציות שהוענקו לו בעבר תוך שימוש במניות הישות שבידו, במקום במזומן, לתשלום מחיר המימוש.

מונחים מוגדרים (המשך)

<p>אופציה חדשה למניה המוענקת כאשר נעשה שימוש במניה לתשלום מחיר המימוש של אופציה קודמת למניה.</p>	<p>אופציה שמוענקת מחדש (Reload Option)</p>
<p>תנאי הבשלה שדורש מהצד שכנגד להשלים תקופת שירות מוגדרת שבמהלכה מסופקים שירותים לישות. אם הצד שכנגד, ללא קשר לסיבה, מפסיק לספק שירות במהלך תקופת ההבשלה, הוא כשל במילוי התנאי. תנאי שירות אינו דורש עמידה ביעד ביצוע.</p>	<p>תנאי שירות</p>
<p>הסכם בין הישות (או ישות אחרת בקבוצה) או כל בעל מניות של ישות כלשהי בקבוצה) לבין צד אחר (כולל עובד) המזכה את הצד האחר בקבלת</p>	<p>הסדר תשלום מבוסס מניות (Share-Based Payment Arrangement)</p>
<p>(א) מזומן או נכסים אחרים של הישות בסכומים, המבוססים על המחיר (או השווי) של מכשירים הוניים (כולל מניות או אופציות למניות) של הישות או של ישות אחרת בקבוצה, או</p>	
<p>(ב) מכשירים הוניים (כולל מניות או אופציות למניות) של הישות או של ישות אחרת בקבוצה,</p>	
<p>ובלבד שמתקיימים התנאים המוגדרים להבשלה, אם יש כאלה.</p>	

⁷ "קבוצה" מוגדרת בנספח א לתקן דיווח כספי בינלאומי 10 *דוחות כספיים מאוחדים* כ "חברה אם וחברות הבנות שלה" מנקודת המבט של החברה האם הסופית המדווחת.

מונחים מוגדרים (המשך)

עסקה שלפיה הישות	עסקת תשלום מבוסס מניות
(א) מקבלת סחורות או שירותים מהספק של אותם סחורות או שירותים (כולל עובד) בהסדר תשלום מבוסס מניות, או	(Share-Based Payment Transaction)
(ב) נוטל על עצמו מחויבות לסלק עסקה עם ספק בהסדר תשלום מבוסס מניות כאשר ישות אחרת בקבוצה מקבלת סחורות או שירותים אלה.	
חוזה המקנה למחזיק בו את הזכות, אך לא את המחויבות, לחתום על מניות הישות במחיר קבוע או במחיר הניתן לקביעה לתקופת זמן מוגדרת.	אופציה למניה (Share Option)
להפוך להיות זכאי. בהתאם להסדר תשלום מבוסס מניות , הזכות של הצד שכנגד לקבל מזומן, נכסים אחרים או מכשירים הונניים של הישות מבשילה כשהזכאות של הצד שכנגד אינה מותנית עוד בקיום תנאי הבשלה כלשהם.	להבשיל (Vest)
תנאי אשר יקבע אם הישות מקבלת את השירותים אשר מזכים את הצד שכנגד לקבל מזומן, נכסים אחרים או מכשירים הונניים של הישות, על-פי הסדר תשלום מבוסס מניות . תנאי הבשלה הוא תנאי שירות או תנאי ביצוע .	תנאי הבשלה (Vesting Conditions)
התקופה שבה נדרש לקיים את כל התנאים המוגדרים להבשלה של הסדר תשלום מבוסס מניות .	תקופת ההבשלה (Vesting Period)

נספח ב

הנחיות יישום

נספח זה מהווה חלק בלתי נפרד של התקן.

אמידת השווי ההוגן של מכשירים הוניים מוענקים

11. סעיפים 2-41ב לנספח זה דנים במדידת השווי ההוגן של מניות ואופציות למניות מוענקות, תוך התמקדות בתנאים הספציפיים, שהם מאפיינים מקובלים בהענקת מניות או אופציות למניות לעובדים. לפיכך, דיון זה אינו ממצה. יתר על כן, מאחר שסוגיות הערכה, הנדונות להלן, מתמקדות במניות ובאופציות למניות שהוענקו לעובדים, ההנחה היא שהשווי ההוגן של המניות או האופציות למניות נמדד במועד ההענקה. אולם, סוגיות הערכה רבות, הנדונות להלן, (לדוגמה, קביעת התנדודתיות החוזיה) חלות גם בהקשר של אמידת השווי ההוגן של מניות או אופציות למניות שהוענקו לצדדים שאינם עובדים, במועד שבו הישות מקבלת שחורות או שהצד שכנגד מספק שירותים.

מניות

22. באשר למניות שהוענקו לעובדים, שוויים ההוגן צריך להימדד לפי מחיר השוק של מניות הישות (או מחיר שוק שנאמד, אם מניות הישות אינן נסחרות בציבור), כשהוא מותאם כדי להביא בחשבון את התנאים שלפיהם המניות הוענקו (פרט לתנאי הבשלה, שאין להביאם בחשבון במדידת השווי ההוגן בהתאם לסעיפים 19-21).

33. לדוגמה, אם העובד אינו זכאי לקבל דיבידנדים במהלך תקופת ההבשלה, יש להביא בחשבון גורם זה בעת אמידת השווי ההוגן של המניות המוענקות. בדומה לכך, אם המניות כפופות להגבלות בהעברתן לאחר מועד ההבשלה, יש להביא בחשבון גורם זה, אולם רק עד למידה שבה ההגבלות שלאחר ההבשלה משפיעות על המחיר שמשותף מרצון בשוק, הפועל בצורה מושכלת, היה משלם בעד אותה מניה. לדוגמה, אם המניות נסחרות באופן פעיל בשוק פעיל ונוזיל, להגבלות על העברה לאחר מועד ההבשלה עשויה להיות השפעה מועטה, אם בכלל, על המחיר שמשותף מרצון בשוק, הפועל בצורה מושכלת היה משלם בעד אותן מניות. אין להביא בחשבון, לצורך אמידת השווי ההוגן במועד ההענקה של המניות המוענקות, הגבלות על העברה או הגבלות אחרות, הקיימות במהלך תקופת ההבשלה, מאחר שאותן הגבלות נובעות מקיומם של תנאי הבשלה, אשר מטופלים בהתאם לסעיפים 19-21.

אופציות למניות

4ב. באשר לאופציות למניות המוענקות לעובדים, במקרים רבים מחירי שוק אינם ניתנים להשגה, מאחר שהאופציות המוענקות כפופות לתנאים שאינם מיושמים על אופציות סחירות. אם אופציות סחירות בתנאים דומים אינן קיימות, יש לאמוד את השווי ההוגן של האופציות המוענקות על ידי יישום מודל להמחרת אופציות.

5ב. הישות תשקול גורמים, שמשתתפים מרצון בשוק, הפועלים בצורה מושכלת, היו שוקלים בבחירת המודל שיישם להמחרת אופציות. לדוגמה, למרבית האופציות לעובדים משך חיים ארוך, הן בדרך כלל ניתנות למימוש במהלך התקופה שבין מועד ההבשלה לבין תום חיי האופציות, ומימושן לעתים קרובות מתרחש מוקדם. גורמים אלה יבחנו בעת אמידת השווי ההוגן של האופציות במועד הענקתן. לגבי ישויות רבות, דבר זה עשוי למנוע את השימוש בנוסחת בלק-שולס-מרטון (Black-Scholes-Merton formula), אשר אינה לוקחת בחשבון אפשרות למימוש לפני תום חיי האופציה ועלולה שלא לשקף במידה מספקת את ההשפעות של מימוש מוקדם חזוי. כמו כן, נוסחה זו אינה לוקחת בחשבון את האפשרות שתנודתיות חזויה ופרמטרים אחרים של המודל עשויים להשתנות במהלך אורך חיי האופציה. אולם, לגבי אופציות למניות שמשך חייהן החזויים הוא קצר יחסית, או שיש לממשן תוך פרק זמן קצר לאחר מועד ההבשלה, יתכן שהגורמים שצוינו לעיל, אינם מיושמים. במקרים אלה, נוסחת בלק-שולס-מרטון עשויה להביא לערך שיהיה זהה באופן מהותי לערך שיתקבל ממודל גמיש יותר להמחרת אופציות.

6ב. כל המודלים להמחרת אופציות מביאים בחשבון, לפחות, את הגורמים הבאים:

- (א) מחיר המימוש של האופציה;
- (ב) אורך חיי האופציה;
- (ג) המחיר השוטף של מניות הבסיס (Underlying shares);
- (ד) תנודתיות חזויה של מחיר המניה;
- (ה) הדיבידנדים החזויים בגין המניות (אם מתאים); וכן
- (ו) שיעור הריבית חסרת סיכון לתקופה כאורך חיי האופציה.

7ב. יש להביא בחשבון גורמים אחרים שמשותפים מרצון בשוק, הפועלים בצורה מושכלת, ישקלו בקביעת המחיר (פרט לתנאי הבשלה ומאפייני הענקה מחדש שאינם מובאים בחשבון במדידת השווי ההוגן בהתאם לסעיפים 19-22).

8ב. לדוגמה, באופן רגיל, לא ניתן לממש, במהלך תקופות מוגדרות, אופציה למניה המוענקת לעובד (לדוגמה, במהלך תקופת ההבשלה או במהלך תקופת המוגדרות על ידי גוף פיקוח על ניירות ערך). גורם זה יובא בחשבון אם המודל שיושם להמחרת האופציה מניח שהאופציה ניתנת למימוש בכל זמן שהוא במהלך אורך חייה. ואולם, אם הישות משתמשת במודל להמחרת אופציות המעריך אופציות שניתן לממשן רק בתום חיי האופציות, לא נדרש תיאום בשל אי-יכולת לממשן במהלך תקופת ההבשלה (או תקופות אחרות במהלך אורך חייהן), מאחר שהמודל האמור מניח שהאופציות אינן ניתנות למימוש במהלך אותן תקופות.

9ב. בדומה לכך, מרכיב נוסף המקובל באופציות למניות לעובדים הוא האפשרות למימוש מוקדם של האופציה, לדוגמה, מאחר שהאופציה אינה ניתנת להעברה באופן חופשי, או משום שהעובד מוכרח לממש את כל האופציות שהבשילו עם הפסקת העסקתו. השפעות המימוש המוקדם החוזי יובאו בחשבון, כמתואר בסעיפים 16-21ב.

10ב. הגורמים, שמשותף מרצון בשוק, הפועל בצורה מושכלת, לא ישקול בקביעת המחיר של אופציה למניה (או מכשיר הוני אחר), לא יובאו בחשבון באמידת השווי ההוגן של אופציות למניות (או מכשירים הוניים אחרים) המוענקות. לדוגמה, לגבי אופציות למניות המוענקות לעובדים, גורמים המשפיעים על ערך האופציה רק מנקודת ראותו של עובד פרטני אינם רלוונטיים לאמידת המחיר שהיה נקבע על ידי משותף מרצון בשוק, הפועל בצורה מושכלת.

פרמטרים של מודלים להמחרת אופציות

11ב. באמידת התנודתיות החזויה של מניות הבסיס והדיבידנדים בגין מניות אלה, המטרה היא להגיע בקירוב לציפיות שישתקפו במחיר שוק שוטף או במחיר האופציה, שעשוי להיקבע במשא ומתן. בדומה לכך, באמידת ההשפעות של מימוש מוקדם של אופציות למניות לעובדים, המטרה היא להגיע בקירוב לציפיות שצד חיזוני, שלו גישה למידע מפורט באשר להתנהגות המימוש של עובדים, יפתח בהתבסס על מידע הניתן להשגה במועד ההענקה.

12ב. לעתים קרובות, יהיה תחום של ציפיות סבירות אודות תנודתיות עתידית, דיבידנדים והתנהגות מימוש. אם כך הדבר, יחושב ערך

חזוי (תוחלת), על ידי מתן משקל לכל סכום בתחום לפי ההסתברות המיוחסת להתרחשותו.

13ב. ציפיות אודות העתיד, בדרך כלל, מבוססות על ניסיון, תוך התאמות אם חזוי באופן סביר שהעתיד יהיה שונה מהעבר. בנסיבות מסוימות, גורמים מזוהים עשויים להצביע על כך שניסיון העבר, שלגביו לא נערכו התאמות הוא גורם חיזוי דל יחסית של העתיד. לדוגמה, אם ישות שלה שני קווי עסקים שונים בבירור מממשת קו עסקים, שהיה פחות מסוכן באופן משמעותי מהאחר, יתכן שהתנודתיות בעבר לא תהווה את המידע הטוב ביותר לביסוס ציפיות סבירות לעתיד.

14ב. בנסיבות אחרות, מידע מהעבר יכול שלא להיות ניתן להשגה. לדוגמה, לישות שנרשמה למסחר זה עתה, יהיו מעט, אם בכלל, נתונים מהעבר לגבי התנודתיות של מחיר המניה שלה. ישויות שאינן רשומות למסחר וישויות שזה עתה נרשמו, נדונות להלן.

15ב. לסיכום, ישות אינה יכולה לבסס אומדנים של תנודתיות, התנהגות מימוש ודיבידנדים על מידע מהעבר מבלי לשקול את המידה שבה ניסיון העבר צפוי לחזות באופן סביר את ניסיון העתיד.

מימוש מוקדם חזוי

16ב. לעתים קרובות, עובדים מממשים מוקדם אופציות למניות, מסיבות שונות. לדוגמה, באופן רגיל, אופציות למניות לעובדים אינן ניתנות להעברה. דבר זה גורם לעובדים, לעתים קרובות, לממש את האופציות למניות שלהם מוקדם, מאחר שזו הדרך היחידה עבורם למצות את המענק שניתן להם ולהופכו למזומנים. נוסף לכך, עובדים נדרשים, בדרך כלל, בעת הפסקת העסקתם לממש אופציות כלשהן שהבשילו תוך פרק זמן קצר, שכן אחרת האופציות למניות יחולטו. גם גורם זה מביא למימוש מוקדם של אופציות למניות על ידי עובדים. גורמים אחרים, המביאים למימוש מוקדם, כוללים שנאת סיכון והימנעות מפיזור למספר רב של נכסי השקעה.

17ב. השפעות של מימוש מוקדם חזוי יובאו בחשבון בדרכים שונות בהתאם למודל להמחרת אופציות שיושם. לדוגמה, ניתן להביא בחשבון מימוש מוקדם חזוי על ידי שימוש באומדן אורך החיים החזוי של האופציה (אשר, לגבי אופציה למניה של עובד, הוא פרק הזמן ממועד ההענקה עד למועד שבו האופציה חזויה להיות ממומשת) כפרמטר למודל להמחרת אופציות (לדוגמה, נוסחת בלק-שולס-מרטון). לחלופין, ניתן לכלול את המימוש המוקדם החזוי כפרמטר למודל הבינומי להמחרת אופציות או למודל דומה, אשר משתמש באורך החיים החזויים כפרמטר.

18ב. גורמים שיש לשקול באמידת מימוש מוקדם כוללים :

(א) אורך תקופת ההבשלה, מאחר שבאופן רגיל לא ניתן לממש את האופציה למניה עד לתום תקופת ההבשלה. מכאן, שקביעת ההשלכות של ההערכה לגבי המימוש המוקדם החזוי מתבססת על ההנחה שהאופציות אכן יבשילו. השלכות תנאי ההבשלה נדונות בסעיפים 19-21.

(ב) אורך הזמן הממוצע שבו אופציות דומות נשארו קיימות במחזור בעבר.

(ג) מחיר מניות הבסיס. הניסיון עשוי להצביע על כך שהעובדים נוטים לממש אופציות כאשר מחיר המניה מגיע לרמה מוגדרת מעל מחיר המימוש.

(ד) דרג העובדים במסגרת הארגון. לדוגמה, הניסיון עשוי להצביע על כך שעובדים בדרג גבוה יותר נוטים לממש אופציות מאוחר יותר מאשר עובדים בדרג נמוך יותר (נדון בהמשך - ראה סעיף ב21).

(ה) תנודתיות חזויה של מניות הבסיס. בממוצע, יתכן שתהיה נטייה מצד העובדים לממש אופציות בגין מניות שלהן תנודתיות גבוהה מוקדם יותר מאשר אופציות בגין מניות שלהן תנודתיות נמוכה.

19ב. כאמור בסעיף ב17, ההשפעות של מימוש מוקדם עשויות להיות מובאות בחשבון על ידי שימוש באומדן אורך החיים החזוי של האופציה כפרמטר למודל להמחרת אופציות. באמידת אורך החיים החזוי של אופציות למניות שהוענקו לקבוצת עובדים, הישות יכולה לבסס אותו אומדן על ממוצע משוקלל, שנערך באופן נאות, של אורך החיים החזוי, בגין קבוצת העובדים במלואה או על ממוצע משוקלל של משך החיים, שנערך באופן נאות, בגין קבוצת משנה של עובדים בתוך הקבוצה, בהתבסס על נתונים מפורטים יותר בנוגע להתנהגות המימוש של העובדים (נדון בהמשך להלן).

20ב. סביר שהפרדת הענקה של אופציה לקבוצת עובדים, שהתנהגות מימוש שלהן הומוגנית יחסית תהיה חשובה. ערך אופציה אינו פונקציה ליניארית של תקופת האופציה; ערך האופציה גדל בשיעור פוחת ככל שהתקופה מתארכת. לדוגמה, אם כל ההנחות האחרות זהות, למרות שאופציה לשנתיים שווה יותר מאשר אופציה לשנה אחת, היא אינה שווה כפליים. משמעות הדבר היא שחישוב אומדן ערך אופציה על בסיס ממוצע משוקלל יחיד של אורך החיים, הכולל תקופות חיים פרטניות שהן שונות

משמעותית, יביא לידי הערכה ביתר של השווי ההוגן הכולל של האופציות למניות המוענקות. הפרדת אופציות שהוענקו למספר קבוצות, כאשר לכל אחת מהן יש תחום חיים, שהוא צר באופן יחסי, הכלול בממוצע המשוקלל של אורך חייו, תביא להקטנה של אותה הערכה ביתר.

21ב. שיקולים דומים יחולו כאשר משתמשים במודל הבינומי או מודל דומה. לדוגמה, הניסיון של ישות המעניקה אופציות באופן נרחב לכל דרגי העובדים עשוי להצביע על כך שמנהלים בדרג הגבוה ביותר נוטים להחזיק את האופציות שלהם תקופה ארוכה יותר מהתקופה שעובדי הנהלה בדרגי ביניים מחזיקים באופציות שלהם וכי עובדים בדרג נמוך יותר נוטים לממש את האופציות שלהם מוקדם יותר מאשר כל קבוצה אחרת. נוסף לכך, עובדים שמעודדים אותם או שהם נדרשים להחזיק סכום מינימלי מהמכשירים ההוניים של המעביד שלהם, כולל אופציות, עשויים בממוצע לממש אופציות מאוחר יותר מאשר עובדים, שאינם כלולים בקטגוריה זו. במקרים אלו, הפרדת אופציות לפי קבוצות של מקבליהן שהתנהגות המימוש שלהן הומוגנית באופן יחסי תביא לאומדן מדויק יותר של השווי ההוגן הכולל של האופציות למניות המוענקות.

תנודתיות חזויה

22ב. תנודתיות חזויה היא מידה של הסכום שבו חזויות לחול תנודות במחיר במהלך תקופה. המידה של התנודתיות המשמשת במודלים להמחרת אופציות היא סטיית התקן השנתית של שיעורי התשואה של המניה בחישוב רציף על פני תקופת זמן. תנודתיות מבוטאת, באופן רגיל, במונחים שנתיים שהם בני השוואה מבלי להתחשב בתקופת הזמן ששימשה בחישוב, לדוגמה, תצפיות יומיות, שבועיות או חודשיות.

23ב. שיעור התשואה (שיכול להיות חיובי או שלילי) של מניה לתקופה מודד את סכום ההטבה של בעל מניות מדיבידנדים ועליית ערך (או ירידת ערך) של מחיר המניה.

24ב. התנודתיות השנתית החזויה של מניה היא התחום שבו חזוי להימצא שיעור התשואה השנתי (בחישוב רציף) בשני שליש מהזמן בקירוב. לדוגמה, אם למניה שלה תוחלת שיעור תשואה שנתי חזוי (בחישוב רציף) של 12% יש תנודתיות של 30%, ההסתברות ששיעור התשואה של המניה לשנה אחת יהיה בין 18%- (12%) פחות (30%) לבין 42% (12% + 30%) היא כשני שליש בקירוב. אם מחיר המניה הוא 100 ש"ח בתחילת השנה ולא שולמו כל דיבידנדים, מחיר המניה בתום השנה חזוי להיות בין 83.53 ש"ח ($100 \times e^{-0.18}$) לבין 152.20 ש"ח ($100 \times e^{0.42}$) בשני שליש מהזמן בקירוב.

25ב. גורמים שיש לשקול באמידת תנודתיות חזויה כוללים :

- (א) תנודתיות גלומה מתוך אופציות סחירות למניות הישות, או מכשירים סחירים אחרים של הישות, הכוללים מאפייני אופציה (כגון חוב הניתן להמרה), אם יש.
- (ב) תנודתיות העבר של מחיר המניה על פני התקופה המאוחרת ביותר שהיא, בדרך כלל, תואמת את התקופה החזויה של האופציה (תוך הבאה בחשבון של יתרת אורך החיים החזויים של האופציה וההשפעות של מימוש מוקדם חזוי).
- (ג) משך הזמן שבו מניות הישות נסחרו בציבור. יתכן שלישות שזה עתה נרשמה למסחר היתה תנודתיות גבוהה בעבר, בהשוואה לישויות דומות שנסחרות בציבור במהלך תקופה ארוכה יותר. הנחיות נוספות לגבי ישויות שזה עתה נרשמו למסחר מובאות להלן.
- (ד) הנטייה של תנודתיות לחזור לממוצע שלה, דהיינו - לרמה הממוצעת ארוכת הטווח שלה, וכן גורמים אחרים המצביעים על כך שהתנודתיות העתידית החזויה עשויה להיות שונה מתנודתיות העבר. לדוגמה, אם במחיר המניה של ישות היתה תנודתיות חריגה במהלך תקופה מסוימת מזהה כתוצאה מניסיון השתלטות שכשל או שינוי מבני רבתי שלא יצא אל הפועל, יש להתעלם מאותה תקופה בחישוב תנודתיות שנתית ממוצעת.
- (ה) מרווחי זמן רגילים ונאותים לצורך תצפיות מחיר. תצפיות המחיר צריכות להיות עקביות מתקופה לתקופה. לדוגמה, ישות יכולה להשתמש במחיר הסגירה לכל שבוע ראו במחיר הגבוה ביותר לשבוע, אולם היא מנועה מלהשתמש במחיר הסגירה בשבועות מסוימים ובמחיר הגבוה ביותר בשבועות אחרים. כמו כן, תצפיות המחיר צריכות להיות מבוססות באותו מטבע בו נקוב מחיר המימוש.

ישויות שנרשמו זה עתה למסחר

25ב. כאמור בסעיף 25ב, ישות תבחן את תנודתיות העבר של מחיר המניה על פני התקופה המאוחרת ביותר, שהיא, בדרך כלל, תואמת את התקופה החזויה של האופציה. אם לישות שזה עתה נרשמה למסחר אין מידע מספיק אודות תנודתיות העבר, עליה למרות זאת לחשב את התנודתיות מהעבר לתקופה הארוכה ביותר שלגביה ניתנת להשגה הפעילות המסחרית שלה. הישות תוכל גם לבחון את תנודתיות העבר של ישויות דומות תוך מעקב אחר

תקופה בת השוואה בחייהן של ישויות אלה. לדוגמה, ישות שנרשמה למסחר לפני שנה אחת בלבד ומעניקה אופציות, שלהן אורך חיים ממוצע חזוי של חמש שנים, עשויה לשקול את הדפוס והרמה של תנודתיות העבר של ישויות באותה תעשייה לשש השנים הראשונות שבהן המניות של אותן ישויות נסחרו בציבור.

ישויות שאינן רשומות למסחר

27ב. לישות שאינה רשומה למסחר אין אפשרות לשקול מידע מהעבר באמידת התנודתיות החזויה. לחלופין, גורמים מסוימים שיש לשקול מפורטים להלן.

28ב. במקרים מסוימים, יתכן שישות שאינה רשומה למסחר, אשר מנפיקה אופציות או מניות באופן סדיר לעובדיה (או לצדדים אחרים), הקימה שוק פנימי למניותיה. ניתן לשקול את התנודתיות של אותם מחירי מניות באמידת התנודתיות החזויה.

29ב. לחלופין, הישות יכולה, לצורך אמידת התנודתיות החזויה, לשקול את תנודתיות העבר או התנודתיות הגלומה של ישויות דומות הרשומות למסחר, שלגביהן המידע אודות מחירי מניות או אופציות הוא ניתן להשגה לשימוש. דבר זה מתאים אם הישות ביססה את ערכן של מניותיה על מחירי המניות של ישויות דומות הרשומות למסחר.

30ב. אם הישות לא ביססה את אומדן ערך מניותיה על מחירי המניות של ישויות דומות הרשומות למסחר, ובמקום זאת השתמשה במתודולוגיית הערכה אחרת כדי להעריך את מניותיה, הישות תוכל לגזור את אומדן התנודתיות החזויה באופן עקבי עם אותה מתודולוגיית הערכה. לדוגמה, הישות יכולה להעריך את מניותיה על בסיס הנכסים נטו או הרווחים. במקרה זה, הישות יכולה לשקול את התנודתיות החזויה של אותם ערכי נכסים נטו או רווחים.

דיבידנדים חזויים

31ב. הבאה בחשבון של דיבידנדים חזויים במדידת השווי ההוגן של מניות או אופציות המוענקות תלויה באם הצד שכנגד זכאי לדיבידנדים או לשווה-ערך של דיבידנדים.

32ב. לדוגמה, אם מוענקות לעובדים אופציות והם זכאים לדיבידנדים בגין מניות הבסיס או לשווה-ערך של דיבידנדים (שיכולים להשתלם במזומן או לשמש להקטנת מחיר המימוש) בין מועד ההענקה לבין מועד המימוש, יש להעריך את האופציות שהוענקו כאילו לא ישולמו כל דיבידנדים בגין מניות הבסיס, דהיינו - הפרמטר של דיבידנדים חזויים יהיה אפס.

33ב. בדומה לכך, כאשר נערך אומדן של השווי ההוגן של המניות שהוענקו לעובדים במועד ההענקה, לא יידרש כל תיאום בגין דיבידנדים חזויים אם העובד זכאי לקבל דיבידנדים ששולמו במהלך תקופת ההבשלה.

34ב. ולהיפך, אם העובדים אינם זכאים לדיבידנדים או לשווה-ערך של דיבידנדים במהלך תקופת ההבשלה (או לפני המימוש - לגבי אופציה) - ההערכה של הזכויות למניות או לאופציות במועד ההענקה צריכה להביא בחשבון את הדיבידנדים החזויים. הוזה אומר, כאשר נאמד השווי ההוגן של אופציה שהוענקה, יש להביא בחשבון דיבידנדים חזויים ביישום המודל להמחרת אופציות. כאשר נאמד השווי ההוגן של הענקת מניה, יש להקטין אותה הערכה בערך הנוכחי של הדיבידנדים החזויים שישולמו במהלך תקופת ההבשלה.

35ב. מודלים להמחרת אופציות בדרך כלל מחייבים שתובא בחשבון תשואת דיבידנד חזויה. אולם, המודלים יכולים להיות מותאמים כדי להביא בחשבון סכום של דיבידנד חזוי במקום תשואה. ישות תוכל להשתמש בתשואה החזויה שלה או בתשלומים החזויים שלה. אם הישות משתמשת בתשלומים החזויים, עליה לשקול את הדפוס שלה מהעבר המתייחס לגידול בדיבידנדים. לדוגמה, אם מדיניות הישות היתה, בדרך כלל, להגדיל את הדיבידנדים בשיעור של 3% לשנה, אין מקום להניח, בקביעת אומדן ערך האופציה, שיחולק סכום דיבידנד קבוע במהלך אורך חיי האופציה, אלא אם כן קיימות ראיות התומכות באותה הנחה.

36ב. בדרך כלל, יש לבסס את ההנחה בנוגע לדיבידנדים חזויים על מידע שהוא זמין לציבור. ישות שאינה מחלקת דיבידנדים ואין לה תוכניות לעשות זאת צריכה להניח שתשואת הדיבידנד החזויה תהיה אפס. אולם, יתכן שישות בצמיחה, שאין לה היסטוריה של תשלום דיבידנדים, תצפה שהיא תתחיל לשלם דיבידנדים במהלך החיים החזויים של האופציות למניות לעובדיה. ישויות כאלה יכולות להשתמש בממוצע של תשואת הדיבידנד בעבר (אפס) ובממוצע של תשואת הדיבידנד של קבוצה עמיתה בת השוואה באופן נאות.

שיעור ריבית חסרת סיכון

37ב. באופן רגיל, שיעור הריבית חסרת סיכון הוא התשואה הגלומה הניתנת להשגה באופן שוטף של הנפקות ממשלתיות, הנושאות ריבית נקובה בשיעור אפס, של המדינה שבמטבע שלה מבוסס מחיר המימוש, כאשר יתרת התקופה שלהן שווה לתקופה החזויה של האופציה המוערכת (בהתבסס על יתרת אורך החיים החזויים של האופציה, תוך שמובאות בחשבון ההשפעות של מימוש מוקדם חזוי). יתכן שיהיה צורך להשתמש בתחליף מתאים, אם לא

קיימות הנפקות ממשלתיות כאלה או שהנסיבות מצביעות על כך שהתשואה הגלומה של הנפקות ממשלתיות, הנושאות ריבית נקובה בשיעור אפס, אינה מייצגת שיעור ריבית חסרת סיכון (לדוגמה, בכלכלות שבהן שיעור אינפלציה גבוה). כמו כן, יש להשתמש בתחליף מתאים אם משתתפים בשוק יקבעו באופן רגיל את שיעור הריבית חסרת סיכון על ידי שימוש בתחליף, במקום התשואה הגלומה של הנפקות ממשלתיות, הנושאות ריבית נקובה בשיעור אפס, באמידת השווי ההוגן של אופציה שאורך חייה שווה לתקופה החזויה של האופציה המוערכת.

ההשפעות של מבנה ההון

38ב. באופן רגיל, צדדים שלישיים, ולא הישות, כותבים אופציות למניות סחירות. בעת מימוש אופציות למניות אלה, מעביר הכותב מניות למחזיק באופציה. מניות אלו נרכשות מבעלי מניות קיימים. לפיכך, למימוש של אופציות למניות סחירות אין כל השפעה מדללת (dilutive effect).

39ב. בניגוד לכך, אם האופציות למניות נכתבות על ידי הישות, מניות חדשות מונפקות כאשר אותן אופציות למניות ממומשות (או שהן מונפקות בפועל או שהן מונפקות במהות, אם נעשה שימוש במניות שקודם לכך נרכשו חזרה והוחזקו באוצר (held in treasury). בהנחה שהמניות יונפקו במחיר המימוש במקום במחיר שוק שוטף במועד המימוש, הדילול בפועל או הדילול הפוטנציאלי עשוי להקטין את מחיר המניה, כך שמחזיק האופציה לא יפיק אותו גודל של רווח במימוש, שהיה מופק במימוש אופציה סחירה דומה, שאינה מדללת את מחיר המניה.

40ב. השפעה משמעותית של האמור על ערכן של האופציות למניות המוענקות תלויה בגורמים שונים, כגון מספר המניות החדשות שיונפקו בעת המימוש של האופציות בהשוואה למספר המניות שכבר הונפקו. כמו כן, אם השוק כבר מצפה שהענקת האופציה תתרחש, יתכן שהשוק כבר הביא בחשבון את הדילול הפוטנציאלי במחיר המניה במועד ההענקה.

41ב. אולם, על הישות לשקול אם להשפעה מדללת אפשרית של מימוש בעתיד של האופציות למניות שהוענקו עשויה להיות השפעה על השווי ההוגן שנאמד במועד ההענקה. ניתן להתאים את המודלים להמחרת אופציות כדי שיביאו בחשבון השפעה מדללת פוטנציאלית זו.

תיקונים להסדרי תשלום מבוסס מניות, המסולקים במכשירים הוניים

42ב. סעיף 27 מחייב, ללא קשר לתיקונים כלשהם לתנאים שלפיהם מוענקים המכשירים הוניים או לביטול או לסילוק של אותה הענקה של מכשירים הוניים, שהישות תמשיך להכיר לפחות בשירותים שהתקבלו כשהם נמדדים לפי השווי ההוגן של המכשירים הוניים המוענקים במועד ההענקה, אלא אם כן מכשירים הוניים אלה לא הבשילו עקב אי עמידה בתנאי הבשלה (למעט תנאי שוק) שהוגדר במועד ההענקה. נוסף לכך, הישות תכיר בהשפעות של תיקונים, המגדילים את השווי ההוגן הכולל של הסדר תשלום מבוסס מניות או שהם מיטיבים עם העובד, באופן אחר.

43ב. כדי ליישם את הדרישות שבסעיף 27:

(א) אם התיקון גורם להגדלת השווי ההוגן של המכשירים הוניים המוענקים (לדוגמה, על ידי הקטנת מחיר המימוש), כשהם נמדדים מייד לפני התיקון ולאחריו, הישות תכלול את השווי ההוגן התוספתי שהוענק במדידת הסכום המוכר בגין השירותים שהתקבלו תמורת המכשירים הוניים המוענקים. השווי ההוגן התוספתי שהוענק הוא ההפרש בין השווי ההוגן של המכשיר הוני אחרי שתוקן, לבין השווי ההוגן של המכשיר הוני המקורי, כאשר שניהם נאמדים במועד התיקון. אם התיקון מתרחש במהלך תקופת ההבשלה, השווי ההוגן התוספתי שהוענק ייכלל במדידה של הסכום המוכר בגין השירותים שהתקבלו על פני התקופה ממועד התיקון ועד למועד שבו המכשירים הוניים שתוקנו מבשילים, בתוספת לסכום המבוסס על השווי ההוגן במועד ההענקה של המכשירים הוניים המקוריים, המוכר על פני יתרת תקופת ההבשלה המקורית. אם התיקון מתרחש לאחר מועד ההבשלה, השווי ההוגן התוספתי שהוענק מוכר באופן מידי, או על פני תקופת ההבשלה אם העובד נדרש להשלים תקופה נוספת של שירות לפני שהוא הופך להיות זכאי, ללא תנאי, לאותם מכשירים הוניים שתוקנו.

(ב) באופן דומה, אם התיקון גורם לגידול במספר המכשירים הוניים המוענקים, הישות תכלול את השווי ההוגן של המכשירים הוניים הנוספים המוענקים, כשהוא נמדד במועד התיקון, במדידה של הסכום המוכר בגין שירותים שהתקבלו תמורת המכשירים הוניים המוענקים, וזאת באופן עקבי עם הדרישות שבסעיף משנה (א) לעיל. לדוגמה, אם התיקון מתרחש במהלך תקופת ההבשלה, השווי ההוגן של המכשירים הוניים הנוספים המוענקים נכלל במדידת

הסכום המוכר בגין שירותים שהתקבלו על פני התקופה ממועד התיקון ועד למועד שבו המכשירים ההוניים הנוספים מבשילים, בתוספת לסכום המבוסס על השווי ההוגן במועד ההענקה של המכשירים ההוניים המקוריים המוענקים, המוכר על פני יתרת תקופת ההבשלה המקורית.

(ג) אם הישות מתקנת את תנאי ההבשלה בדרך כזו שהיא מיטיבה עם העובד, לדוגמה, על ידי צמצום תקופת ההבשלה או על ידי תיקון או ביטול תנאי ביצוע (למעט תנאי שוק, שהשינויים בו מטופלים בהתאם לסעיף משנה (א) לעיל), על הישות להביא בחשבון את תנאי ההבשלה שתוקנו ביישום הדרישות שבסעיפים 19-21.

44ב. יתר על כן, אם הישות מתקנת את התנאים של המכשירים ההוניים המוענקים בדרך המקטינה את השווי ההוגן הכולל של הסדר תשלום מבוסס מניות, או שהיא אינה מיטיבה עם העובד בדרך אחרת, הישות, למרות זאת, תמשיך לטפל בשירותים שהתקבלו תמורת המכשירים ההוניים שהוענקו, כאילו שאותו תיקון לא התרחש (למעט ביטול של כל המכשירים ההוניים שהוענקו או חלקם, אשר יטופל בהתאם לסעיף 28). לדוגמה:

(א) אם התיקון מקטין את השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים, כשהוא נמדד מייד לפני התיקון ולאחריו, הישות לא תביא בחשבון אותה הקטנה בשווי ההוגן ועליה להמשיך למדוד את הסכום המוכר בגין השירותים שהתקבלו תמורת המכשירים ההוניים בהתבסס על השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים במועד ההענקה.

(ב) אם התיקון מקטין את מספר המכשירים ההוניים שהוענקו לעובד, הקטנה זו תטופל כביטול של אותו חלק של ההענקה, בהתאם לדרישות שבסעיף 28.

(ג) אם הישות מתקנת את תנאי ההבשלה בדרך כזו שאינה מיטיבה עם עובד, לדוגמה, על ידי הארכת תקופת ההבשלה או על ידי תיקון או תוספת תנאי ביצוע (למעט תנאי שוק, שהשינויים בו מטופלים בהתאם לסעיף משנה (א) לעיל), הישות לא תביא בחשבון את תנאי ההבשלה שתוקנו ביישום הדרישות שבסעיפים 19-21.

עסקאות תשלום מבוסס מניות בין ישויות הקבוצה (תיקונים משנת 2009)

45ב. סעיפים 43א-43ג מתייחסים לטיפול החשבונאי בעסקאות תשלום מבוסס מניות בין ישויות הקבוצה בדוחות הכספיים הנפרדים או

האינדיבידואליים של כל ישות. סעיפים 46ב-61ב דנים באופן יישום הדרישות שבסעיפים 43א-43ג לתקן. כפי שצוין בסעיף 43ד לתקן, עסקאות תשלום מבוסס מניות בין ישויות הקבוצה עשויות להתבצע ממגוון רחב של סיבות בהתאם לעובדות ולנסיבות. לכן, דיון זה לא ממצה ומניח שכאשר לישות המקבלת סחורות או שירותים אין מחויבות לסילוק העסקה, העסקה היא השקעה הונית של החברה האם בחברה הבת, ללא קשר להסדרי פירעון בתוך הקבוצה.

46ב. למרות שהדיון להלן מתמקד בעסקאות עם עובדים, הוא חל גם על עסקאות תשלום מבוסס מניות דומות עם ספקים של סחורות או שירותים שאינם עובדים. הסדר בין חברה אם לבין חברה בת שלה עשוי לדרוש מהחברה הבת לשלם לחברה האם עבור הספקה של מכשירים הוניים לעובדים. הדיון להלן אינו דן באופן הטיפול בהסדר תשלום כזה בתוך הקבוצה.

47ב. בדרך כלל, נתקלים בארבעה נושאים בעסקאות תשלום מבוסס מניות בין ישויות הקבוצה. לצורך נוחות, הדוגמאות להלן דנות בנושאים אלה תוך שימוש במונחים של חברה אם וחברה בת שלה.

הסדרי תשלום מבוסס מניות שבהם מעורבים מכשירים הוניים של הישות עצמה

48ב. הנושא הראשון הוא אם העסקאות הבאות שמעורבים בהן מכשירים הוניים של הישות עצמה צריכות להיות מטופלות כמסולקות במכשירים הוניים או כמסולקות במזומן בהתאם לדרישות תקן זה:

(א) ישות מעניקה לעובדים שלה זכויות למכשירים הוניים של הישות (לדוגמה, אופציות למניות), ובוחרת או נדרשת לקנות מכשירים הוניים (כלומר מניות אוצר) מצד אחר, על מנת למלא את מחויבותיה לעובדיה; וכן

(ב) לעובדים של ישות מוענקות זכויות למכשיריה ההוניים של הישות (לדוגמה אופציות למניות), על ידי הישות עצמה או על ידי בעלי המניות שלה, ובעלי המניות של הישות מספקים את המכשירים ההוניים הדרושים.

49ב. הישות תטפל בעסקאות תשלום מבוסס מניות שבהן היא מקבלת שירותים כתמורה עבור מכשיריה ההוניים כמסולקות במכשירים הוניים. טיפול זה חל ללא קשר אם הישות בוחרת או נדרשת לקנות את אותם מכשירים הוניים מצד אחר על מנת למלא את מחויבותיה לעובדיה בהתאם להסדר תשלום מבוסס מניות. הוא גם חל ללא קשר אם:

(א) זכויות העובד למכשירים ההוניים של הישות הוענקו על ידי הישות עצמה או על ידי בעל(י) המניות שלה; או

(ב) הסדר התשלום מבוסס המניות סולק על ידי הישות עצמה או על ידי בעל(י) המניות שלה.

50ב. אם לבעל המניות יש מחויבות לסלק את העסקה עם העובדים של הישות המושקעת שלו, הוא מספק מכשירים הוניים של הישות המושקעת שלו במקום מכשירים הוניים שלו. לפיכך, אם הישות המושקעת שלו היא באותה קבוצה כמו בעל המניות, בהתאם לסעיף 43 לתקן, בעל המניות ימדוד את המחויבות שלו בהתאם לדרישות החלות על עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן בדוחות הכספיים הנפרדים של בעל המניות ובהתאם לדרישות החלות על עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים בדוחות הכספיים המאוחדים של בעל המניות.

הסדרי תשלום מבוסס מניות שמעורבים בהם מכשירים הוניים של החברה האם

51ב. הסוגיה השנייה עוסקת בעסקאות תשלום מבוסס מניות בין שתי ישויות, או יותר, באותה קבוצה שמעורב בהן מכשיר הוני של ישות אחרת בקבוצה. לדוגמה, לעובדים של חברה בת מוענקות זכויות למכשירים הוניים של החברה האם כתמורה עבור השירותים שסיפקו לחברה הבת.

52ב. לפיכך, הסוגיה השנייה עוסקת בהסדרי תשלום מבוסס מניות הבאים:

(א) החברה האם מעניקה זכויות למכשירים ההוניים שלה עצמה במישרין לעובדים של החברה הבת שלה: לחברה האם (ולא לחברה הבת) יש מחויבות לספק לעובדים של החברה הבת את המכשירים ההוניים; וכן

(ב) החברה הבת מעניקה לעובדיה זכויות למכשירים ההוניים של החברה האם: לחברה הבת יש מחויבות לספק לעובדיה את המכשירים ההוניים.

החברה האם מעניקה זכויות למכשירים ההוניים שלה לעובדים של החברה הבת שלה (סעיף 52א))

53ב. לחברה הבת אין מחויבות לספק את המכשירים ההוניים של החברה האם שלה לעובדים של החברה הבת. לפיכך, בהתאם לסעיף 43 לתקן, החברה הבת תמדוד את השירותים שהתקבלו מהעובדים שלה בהתאם לדרישות החלות על עסקאות תשלום

מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים, ותכיר בגידול מקביל בהון כהשקעה של החברה האם.

54ב. לחברה האם יש מחויבות לסלק את העסקה עם העובדים של החברה הבת על ידי הספקת מכשירים הוניים של החברה האם עצמה. לפיכך, בהתאם לסעיף 43ג לתקן, החברה האם תמדוד את המחויבות שלה בהתאם לדרישות החלות על עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים.

החברה הבת מעניקה לעובדיה זכויות למכשירים הוניים של החברה האם שלה (סעיף 52ב(ב))

55ב. מאחר שהחברה הבת אינה מקיימת אף אחד מהתנאים בסעיף 43ב לתקן, עליה לטפל בעסקה עם עובדיה כעסקה המסולקת במזומן. דרישה זו חלה מבלי להתחשב באופן שהחברה הבת משיגה את המכשירים ההוניים על מנת למלא את מחויבויותיה לעובדים שלה.

הסדרי תשלום מבוסס מניות שמעורבים בהם תשלומים המסולקים במזומן לעובדים

56ב. הסוגיה השלישית היא אופן הטיפול על ידי ישות המקבלת סחורות או שירותים מהספקים שלה (כולל עובדים) בהסדרי תשלום מבוסס מניות המסולקים במזומן כאשר לישות עצמה אין מחויבות כלשהי לבצע את התשלומים הדרושים לספקים שלה. לדוגמה, נתייחס להסדרים הבאים בהם יש לחברה האם (ולא לישות עצמה) מחויבות לבצע את התשלומים הדרושים במזומן לעובדים של הישות:

(א) העובדים של הישות יקבלו תשלומי מזומן הצמודים למחיר של המכשירים ההוניים שלה.

(ב) העובדים של הישות יקבלו תשלומי מזומן הצמודים למחיר של המכשירים ההוניים של החברה האם שלה.

57ב. לחברה הבת אין מחויבות לסלק את העסקה עם העובדים שלה. לפיכך, החברה הבת תטפל בעסקה עם עובדיה כמסולקת במכשירים הוניים, ותכיר בגידול מקביל בהון כהשקעה מהחברה האם שלה. החברה הבת תמדוד מחדש את העלות של העסקה לאחר מכן בגין שינויים כלשהם הנובעים מתנאי הבשלה שאינם תנאי שוק שאינם מתקיימים בהתאם להוראות סעיפים 19-21. זה שונה ממדידה של העסקה כמסולקת במזומן בדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה.

58ב. מאחר שלחברה האם יש מחויבות לסלק את העסקה עם העובדים, והתמורה היא מזומן, החברה האם (והקבוצה המאוחדת) ימדדו את המחויבות שלה בהתאם לדרישות החלות על עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן בסעיף 43 לתקן.

העברה של עובדים בין ישויות בקבוצה

59ב. הסוגיה הרביעית מתייחסת להסדרי תשלום מבוסס מניות בקבוצה שמעורבים בהם עובדים של יותר מישות אחת בקבוצה. לדוגמה, החברה האם עשויה להעניק זכויות למכשיריה ההוניים לעובדים של החברות הבנות שלה, המותנות בהשלמת שירות מתמשך בקבוצה לתקופה מוגדרת. עובד של חברה בת אחת עשוי לעבור לעבוד בחברה בת אחרת במהלך תקופת ההבשלה המוגדרת מבלי שישפיעו זכויות העובד למכשירים הוניים של החברה האם בהתאם להסדר תשלום מבוסס מניות המקורי. אם לחברות הבנות אין מחויבות לסלק את עסקת התשלום מבוסס המניות עם העובדים שלהם, הן יטפלו בעסקה כעסקה המסולקת במכשירים הוניים. כל חברה בת תמדוד את השירותים שהתקבלו מהעובד בהתייחס לשווי ההוגן של המכשירים ההוניים במועד שהזכויות לאותם מכשירים הוניים הוענקו במקור על ידי החברה האם כפי שמוגדר בנספח א, והחלק היחסי של תקופת ההבשלה שבה העובד עבד בכל חברה בת.

60ב. אם לחברה הבת יש מחויבות לסלק את העסקה עם עובדיה במכשירים ההוניים של החברה האם שלה, היא תטפל בעסקה כעסקה המסולקת במזומן. כל חברה בת תמדוד את השירותים שהתקבלו על בסיס השווי ההוגן במועד הענקה של המכשירים ההוניים באופן יחסי לתקופת ההבשלה שבה העובד עבד בכל חברה בת. בנוסף, כל חברה בת תכיר בכל שינוי בשווי ההוגן של המכשירים ההוניים במהלך תקופת השירות של העובד בכל חברה בת.

61ב. עובד כזה, לאחר ההעברה בין ישויות בקבוצה, עשוי שלא למלא את תנאי ההבשלה שאינם תנאי שוק כפי שהוגדר בנספח א, לדוגמה עובד עוזב את הקבוצה לפני השלמת תקופת השירות. במקרה כזה, מאחר שתנאי ההבשלה הוא שירות לקבוצה, כל חברה בת תתאים את הסכום שהוכר קודם לכן בהתייחס לשירותים שהתקבלו מהעובד בהתאם לעקרונות שבסעיף 19. לכן, אם הזכויות למכשירים ההוניים שהוענקו על ידי החברה האם אינן מבשילות עקב אי עמידה של העובד בתנאי ההבשלה שאינם תנאי שוק, לא יוכר סכום כלשהו על בסיס מצטבר עבור השירותים שהתקבלו מאותו עובד בדוחות הכספיים של ישות כלשהי בקבוצה.